

Telugu Typesetting for the Bhagavad Gita

June 25, 2023

Contents

Dhyāna Ślokas	ii
1 Arjuna Viṣāda Yoga	1
2 Sāṅkhya Yoga	5
3 Karma Yoga	11
4 Jñāna Yoga	15
5 Karma-Sannyāsa Yoga	18
6 Ātma-Saṁyama Yoga	21
7 Jñāna-Vijñāna Yoga	25
8 Akṣara-Parabrahma Yoga	28
9 Rājavidyā-Rājaguhya Yoga	31
10 Vibhūti Yoga	34
11 Viśvarūpa Sandarśana Yoga	38
12 Bhakti Yoga	43
13 Kṣetrakṣetrājñānavibhāga Yoga	45
14 Guṇatrayavibhāga Yoga	48
15 Puruṣottama-Prāpti Yoga	51
16 Daivāsura Sampad Vibhāga Yoga	53
17 Śraddhātraya-Vibhāga Yoga	55
18 Mokṣa-Sannyāsa Yoga	58
Closing Ślokas	64

Dhyāna Ślokas

శ్రీ వల్లభా సమాశ్రిష్టం
దశహస్తం గజాననం |
గణనాథ మహం వందే
సర్వ సిద్ధి ప్రదాయకమ్ ||

ప్రపన్న పారిజాతాయ
తోత్రవేత్త్రైక పాణయే |
జ్ఞానముద్రాయ కృష్ణాయ
గీతాంఘ్రితదుహే నమః ||

వ్యాసాయ విష్ణు రూపాయ
వ్యాస రూపాయ విష్ణవే |
నమో వై బ్రహ్మ నిధయే
వాసిష్ఠాయ నమో నమః ||

సర్వోపనిషదే గావః
దేగ్ధా గోపాలనందనః |
పార్థోవత్సః సుధీర్ఘక్షౌ
దుగ్ధం గీతామృతం మహత్ ||

సచ్చిదానంద రూపాయ
విశ్వోత్పత్త్యాదిహేతవే |
తాపత్రయవినాశాయ
శ్రీ కృష్ణాయ నమో నమః ||

శ్రీ కృష్ణశృరణం మమ
శ్రీ కృష్ణశృరణం మమ
శ్రీ కృష్ణశృరణం మమ

1 Arjuna Viṣāda Yoga

1.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ ప్రథమోఽధ్యాయః
అర్జునవిషాదయోగః

1.1 ధృతరాష్ట్ర ఉవాచ
ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే
సమవేతా యుయుత్సవః |
మామకాః పాణ్డవాశ్చైవ
కిమకుర్వత సజ్జాయ ||

1.2 సజ్జాయ ఉవాచ
దృష్ట్వా తు పాణ్డవానీకం
వ్యూఢం దుర్యోధనస్తదా |
ఆచార్యముపసంగమ్య
రాజా వచనమబ్రవీత్ ||

1.3 పశ్యేతాం పాణ్డుపుత్రాణామ్
ఆచార్య మహతీం చమూమ్ |
వ్యూఢాం ద్రుపదపుత్రేణ
తవ శిష్యేణ ధీమతా ||

1.4 అత్ర శూరా మహేష్వాసాః
భీమార్జునసమా యుధి |
యుయుధానో విరాటశ్చ
ద్రుపదశ్చ మహారథః ||

1.5 ధృష్టకేతుశ్చేకితానః
కాశిరాజశ్చ వీర్యవాన్ |
పురుజిత్కున్తిభోజశ్చ
శైబ్యశ్చ నరపుంగవః ||

1.6 యుధామన్యుశ్చ విక్రాంతః
ఉత్తమౌజాశ్చ వీర్యవాన్ |
సాభద్రో ద్రౌపదేయాశ్చ
సర్వ ఏవ మహారథాః ||

1.7 అస్మాకం తు విశిష్టా యే
తాన్నిబోధ ద్విజోత్తమ |
నాయకా మమ సైన్యస్య
సజ్జార్థం తాన్భ్రవీమి తే ||

1.8 భవాన్భీష్మశ్చ కర్ణశ్చ
కృపశ్చ సమితిజ్ఞాయః |
అశ్వత్థామా వికర్ణశ్చ
సౌమదత్తిస్తథైవ చ ||

1.9 అన్యే చ బహవః శూరాః
మదర్థే త్వక్తజీవితాః |
నానాశస్త్రప్రహరణాః
సర్వే యుద్ధవిశారదాః ||

1.10 అపర్యాప్తం తదస్మాకం
బలం భీష్మాభిరక్షితమ్ |
పర్యాప్తం త్వదమేతేషాం
బలం భీమాభిరక్షితమ్ ||

1.11 అయనేషు చ సర్వేషు
యథాభాగమవస్థితాః |
భీష్మమేవాభిరక్షన్తు
భవంతః సర్వ ఏవ హి ||

1.12 తస్య సజ్జానయన్తర్లం
కురువృద్ధః పితామహః |
సింహనాదం వినద్యోచ్చైః
శఙ్ఖం దధ్మౌ ప్రతాపవాన్ ||

1.13 తతః శఙ్ఖాశ్చ భేర్యశ్చ
పణవానకగోముఖాః |
సహసైవాభ్యహన్యన్త
స శబ్దస్తుములోఽభవత్ ||

1.14 తతః శ్వేతైర్హయైర్వృక్షే
మహతి స్యన్తనే స్థితౌ |
మాధవః పాణ్డవశ్చైవ
దివ్యౌ శఙ్ఖౌ ప్రదధ్మతుః ||

1.15 పాంశుజన్యం హృషీకేశః
దేవదత్తం ధనఙ్గాయః |
పాణ్డ్రం దధ్మౌ మహాశఙ్ఖం
భీమకర్మా వృకోదరః ||

1.16 అనన్తవిజయం రాజా
కున్తిపుత్రో యుధిష్ఠిరః |
నకులః సహదేవశ్చ
సుఘోషమణిపుష్పకౌ ||

1.17 కాశ్యశ్చ పరమేష్వాసః
శిఖిణ్డీ చ మహారథః |
ధృష్టద్యుమ్నో విరాటశ్చ
సాత్యకిశ్చాపరాజితః ||

1.18 ద్రుపదో ద్రౌపదేయాశ్చ
సర్వశః పృథివీపతే |
సోఽఉభద్రశ్చ మహాబాహుః
శఙ్ఖాన్దధ్మూః పృథక్పృథక్ ||

1.19 స ఘోషో ధార్తరాష్ట్రాణాం
హృదయాని వ్యదారయత్ |
నభశ్చ పృథివీం చైవ
తుములో వ్యనునాదయన్ ||

1.20 అథ వ్యవస్థితాన్తృష్ట్యా
ధార్తరాష్ట్రాన్ కపిధ్వజః |
ప్రవృత్తే శస్త్రసమ్మాతే
ధనురుద్యమ్య పాణ్డవః ||

1.21 హృషీకేశం తదా వాక్యమ్
ఇదమాహ మహీపతే
అర్జున ఉవాచ |
సేనయోరుభయోర్మధ్యే
రథం స్థాపయ మేఽచ్యుత ||

1.22 యావదేతాన్నిరీక్షేఽహం
యోధుకామానవస్థితాన్ |
కైర్మయా సహ యోధవ్యమ్
అస్మిన్ రణసముద్యమే ||

1.23 యోత్యమానానవేక్షేఽహం
య ఏతేఽత్ర సమాగతాః |
ధార్తరాష్ట్రస్యదుర్బుధ్ధేః
యుద్ధే ప్రియచికిర్షవః ||

1.24 సజ్జాయ ఉవాచ
ఏవముక్తో హృషీకేశః
గుడాకేశేన భారత |
సేనయోరుభయోర్మధ్యే
స్థాపయిత్వా రథోత్తమమ్ ||

1.25 భీష్మద్రోణప్రముఖతః
సర్వేషాం చ మహీక్షితామ్ |
ఉవాచ పార్థ పశ్యైతాన్
సమవేతాన్కురూనితి ||

1.26 తత్రాపశ్యత్స్థితాన్పార్థః
పితృనథ పితామహాన్ |
ఆచార్యాన్మాతులాన్భ్రాతృన్
పుత్రాన్సౌత్రాన్సఖీన్స్తథా ||

1.27 శ్వశురాన్సుహృదశ్చైవ
సేనయోరుభయోరపి |
తాన్సమీక్ష్య స కౌన్తేయః
సర్వాన్సన్ధూనవస్థితాన్ ||

1.28 కృపయా పరయాఽఽవిష్టః
విషీదన్నిదమబ్రవీత్
అర్జున ఉవాచ |
దృష్ట్వేమం స్వజనం కృష్ణ
యుయుత్సం సముపస్థితమ్ ||

1.29 సీదన్తి మమ గాత్రాణి
ముఖం చ పరిశుష్యతి |
వేపథుశ్చ శరీరే మే
రోమహర్షశ్చ జాయతే ||

1.30 గాఢీవం స్రంసతే హస్తాత్
త్వక్చైవ పరిదహ్యతే |
న చ శక్నోమ్యవస్థాతుం
భ్రమతీవ చ మే మనః ||

1.31 నిమిత్తాని చ పశ్యామి
విపరీతాని కేశవ |
న చ శ్రేయోఽనుపశ్యామి
హత్వా స్వజనమాహవే ||

1.32 న కాఙ్క్షే విజయం కృష్ణ
న చ రాజ్యం సుఖాని చ |
కిం నో రాజ్యేన గోవింద
కిం భోగైర్జీవితేన వా ||

1.33 యేషామర్థే కాఙ్క్షితం నః
రాజ్యం భోగాః సుఖాని చ |
త ఇమేఽవస్థితా యుద్ధే
ప్రాణాన్స్త్యక్త్వా ధనాని చ ||

1.34 ఆచార్యాః పితరః పుత్రాః
తదైవ చ పితామహాః |
మాతులాః శ్వశురాః పౌత్రాః
శ్యాలాః సమ్మన్ధినస్తథా ||

1.35 ఏతాన్సహస్తుమిచ్ఛామి
ఘ్నతోఽపి మధుసూదన |
అపి త్రైలోక్యరాజ్యస్య
హేతోః కిం ను మహీకృతే ||

1.36 నిహత్య ధార్తరాష్ట్రాన్సః
కా ప్రీతిః స్యాజ్జనార్దన |
పాపమేవాశ్రయేదస్మాన్
హత్వైతానాతతాయినః ||

1.37 తస్మాన్పార్థా వయం హస్తుం
ధార్తరాష్ట్రాన్స్వబాధవాన్ |
స్వజనం హి కథం హత్వా
సుఖినః స్యామ మాధవ ||

1.38 యద్యప్యేతే న పశ్యన్తి
లోభోపహతచేతసః |
కులక్షయకృతం దోషం
మిత్రద్రోహే చ పాతకమ్ ||

1.39 కథం న జ్ఞేయమస్మాభిః
పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్ |
కులక్షయకృతం దోషం
ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన ||

1.40 కులక్షయే ప్రణశ్యన్తి
కులధర్మాః సనాతనాః |
ధర్మే నష్టే కులం కృత్స్నమ్
అధర్మేఽభిభవత్యుత ||

1.41 అధర్మాభిభవాత్కృష్ణ
ప్రదుష్యంతి కులస్థితయః |
స్త్రీషు దుష్టాసు వార్జ్ణేయ
జాయతే వర్ణసంకరః ||

1.42 సంకరే నరకాయైవ
కులఘ్నానాం కులస్య చ |
పతంతి పితరో హ్యపాం
లుప్తపిణ్డోదకక్రియాః ||

1.43 దోషైరేతైః కులఘ్నానాం
వర్ణసంకరకారకైః |
ఉత్సాద్యంతే జాతిధర్మాః
కులధర్మాశ్చ శాశ్వతాః ||

1.44 ఉత్పన్నకులధర్మాణాం
మనుష్యాణాం జనార్దన |
నరకేఽనియతం వాసః
భవతీత్యనుశుశ్రుమ ||

1.45 అహో బత మహత్పాపం
కర్తుం వ్యవసితా వయమ్ |
యద్రాజ్యసుఖలోభేన
హస్తుం స్వజనముద్యతాః ||

1.46 యది మామప్రతీకారమ్
అశస్త్రం శస్త్రపాణయః |
ధార్తరాష్ట్రా రణే హన్యుః
తస్మే క్షేమతరం భవేత్ ||

1.47 సజ్జాయ ఉవాచ
ఏవముక్త్వాఽర్జునః సఙ్ఖ్యే
రథోపస్థ ఉపావిశత్ |
విస్మయ్య సశరం చాపం
శోకసంవిగ్నమానసః ||

2 Sāṅkhya Yoga

- 2.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ ద్వితీయోఽధ్యాయః
సాంఖ్యయోగః
- 2.1 సంజయ ఉవాచ
తం తథా కృపయావిష్టమ్
అశ్రుపూర్ణాకులేక్షణమ్ |
విషీదంతమిదం వాక్యమ్
ఉవాచ మధుసూదనః ||
- 2.2 శ్రీ భగవానువాచ
కుతస్త్వా కశ్యలమిదం
విషమే సముపస్థితమ్ |
అనార్యజుష్టమస్యర్థమ్
అకీర్తికరమర్జున ||
- 2.3 క్లబ్యం మా స్మ గమః పార్థ
చైతత్త్వయ్యుపపద్యతే |
క్షుద్రం హృదయదౌర్బల్యం
త్వక్వోత్తిష్ఠ పరంతప ||
- 2.4 అర్జున ఉవాచ
కథం భీశ్మమహం సంఖ్యే
ద్రోణం చ మధుసూదన |
ఇశుభిః ప్రతియోత్స్యామి
పూజార్థావరిసూదన ||
- 2.5 గురూనహత్వా హి మహానుభావాన్
శ్రేయో భోక్తుం భైక్ష్యమపీహ లోకే |
హత్వార్థకామంస్తు గురూనిహైవ
భుంజీయ భోగాన్ రుధిరప్రదిగ్ధాన్ ||
- 2.6 న చైతద్విద్యుః కతరన్నో గరీయః
యద్వా జయేమ యది వా నో జయేయుః |
యానేవ హత్వా న జిజీవిషామః
తేఽవస్థితాః ప్రముఖే ధార్తరాష్ట్రాః ||
- 2.7 కార్పన్యదోషోపహతస్వభావః
పృచ్ఛామి త్వాం ధర్మసమ్మాధచేతాః |
యచ్ఛ్రేయః స్యాన్నిశ్చితం బ్రాహ్మ తన్మే
శిష్యస్తేఽహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నమ్ ||
- 2.8 న హి ప్రపశ్యామి మమాపనుద్యాద్
యచ్ఛేకముచ్ఛేషణమిన్ద్రియాణామ్ |
అవాప్య భూమావసపత్నమృద్ధం
రాజ్యం సురాణామపి చాధిపత్యమ్ ||
- 2.9 సంజయ ఉవాచ
ఏవముక్త్వా హృషీకేశం
గుడాకేశః పరస్తపః |
న యోత్స్య ఇతి గోవిందమ్
ఉక్త్వా తూష్ణమ్ బభూవ హ ||
- 2.10 తమువాచ హృషీకేశః
ప్రహసన్నివ భారత |
సేనయోరుభయోర్మధ్యే
విషీదంతమిదం వచః ||
- 2.11 శ్రీ భగవానువాచ
అశోచ్యానన్యశోచస్త్వం
ప్రజ్ఞావాదాంశ్చ భాషసే |
గతాసూనగతాసూంశ్చ
నానుశోచన్తి పణ్డితాః ||

2.12 న త్వేవాహం జాతు నాసం
న త్వం నేమే జనాధిపాః |
న చైవ న భవిష్యామః
సర్వే వయమతః పరమ్ ||

2.13 దేహినోఽస్మిన్ యథా దేహే
కౌమారం యౌవనం జరా |
తథా దేహంతరప్రాప్తిః
ధీరస్తత్ర న ముహ్యతి ||

2.14 మాత్రాస్పర్శాస్తు కౌంతేయ
శీతోష్ణసుఖదుఃఖదాః |
ఆగమాపాయినోఽనిత్యాః
తాంస్తీతిక్షస్వ భారత ||

2.15 యం హి న వ్యథయంత్యేతే
పురుషం పురుషర్షభ |
సమదుఃఖసుఖం ధీరం
సోఽమృతత్వాయ కల్పతే ||

2.16 నాసతో విద్యతే భావః
నాభావో విద్యతే సతః |
ఉభయోరపి దృష్టోఽంతః
త్వనయోస్తత్త్వదర్శిభిః ||

2.17 అవినాశి తు తద్విధి
యేన సర్వమిదం తతమ్ |
వినాశమవ్యయస్యాస్య
న కశ్చిత్కర్తుమర్హతి ||

2.18 అంతవన్త ఇమే దేహాః
నిత్యస్యాక్తాః శరీరిణః |
అనాశినోఽప్రమేయస్య
తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత ||

2.19 య ఏనం వేత్తి హస్తారం
యశ్చైనం మన్యతే హతం |
ఉభౌ తౌ న విజానీతః
నాయం హన్తి న హన్యతే ||

2.20 న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిత్
నాయం భూత్వా భవితా వా న భూయః |
అజో నిత్యః శాశ్వతోఽయం పురాణః
న హన్యతే హన్యమానే శరీరే ||

2.21 వేదావినాశినం నిత్యం
య ఏనమజమవ్యయమ్ |
కథం స పురుషః పార్థ
కం ఘాతయతి హంతి కమ్ ||

2.22 వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయ
నవాని గృహ్లాతి నరోఽపరాణి |
తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణాని
అన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ ||

2.23 నైనం చిన్తన్తి శస్త్రాణి
నైనం దహతి పావకః |
న చైనం క్లేదయన్త్యాపః
న శోషయతి మారుతః ||

2.24 అచ్ఛేద్యోఽయమ్ అదాహ్యోఽయమ్
అక్లేద్యోఽశోష్య ఏవ చ |
నిత్యః సర్వగతః స్థాణుః
అచలోఽయం సనాతనః ||

2.25 అవ్యక్తోఽయమ్ అచిన్తోఽయమ్
అవికార్యోఽయముచ్యతే |
తస్మాదేవం విదిత్వైనం
నానుశోచితుమర్హసి ||

2.26 అథ చైనం నిత్యజాతం
నిత్యం వా మన్యసే మృతమ్ |
తథాఽపి త్వం మహాబాహో
నైవం శోచితుమర్హసి ||

2.27 జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుః
ధ్రువం జన్మ మృతస్య చ |
తస్మాదపరిహార్యేఽర్థే
న త్వం శోచితుమర్హసి ||

2.28 అవ్యక్తాదీని భూతాని
వ్యక్తమధ్యాని భారత |
అవ్యక్తనిధనాన్యేవ
తత్ర కా పరిదేవనా ||

2.29 ఆశ్చర్యవత్ పశ్యతి కశ్చిదేనమ్
ఆశ్చర్యవద్ వదతి తథైవ చాన్యః |
ఆశ్చర్యవచ్చైనమన్యః శృణోతి
శ్రుత్వాప్యేనం వేద న చైవ కశ్చిత్ ||

2.30 దేహీ నిత్యమవధ్యోఽయం
దేహీ సర్వస్య భారత |
తస్మాత్సర్వాణి భూతాని
న త్వం శోచితుమర్హసి ||

2.31 స్వధర్మమపి చావేక్ష్య
న వికమ్పితుమర్హసి |
ధర్మ్యాధి యుద్ధాచ్చ్యోయోఽన్యత్
క్షత్రియస్యనవిద్యతే ||

2.32 యదృచ్ఛయా చోపపన్నం
స్వర్గద్వారమపావృతమ్ |
సుఖీనః క్షత్రియాః పార్థ
లభంతే యుద్ధమీదృశమ్ ||

2.33 అథ చేత్త్వమిమం ధర్మ్యం
సంజ్ఞామం న కరిష్యసి |
తతః స్వధర్మం కీర్తిం చ
హిత్వా పాపమవాప్యసి ||

2.34 అకీర్తిం చాపి భూతాని
కథయిష్యన్తి తేఽవ్యయామ్ |
సమ్భావితస్య చాకీర్తిః
మరణాదతిరిచ్యతే ||

2.35 భయాద్రణాదుపరతం
మంస్యన్తే త్వాం మహారథాః |
యేషాం చ త్వం బహుమతః
భూత్వా యాన్యసి లాఘవమ్ ||

2.36 అవాచ్యవాదాంశ్చ బహూన్
వదిష్యన్తి తవాహితాః |
నిన్దన్తస్తవ సామర్థ్యం
తతో దుఃఖతరం ను కిమ్ ||

2.37 హతో వా ప్రాప్స్యసి స్వర్గం
జిత్వా వా భోక్త్యసే మహిమ్ |
తస్మాదుత్తిష్ఠ కౌన్తేయ
యుద్ధాయ కృతనిశ్చయః ||

2.38 సుఖదుఃఖే సమే కృత్వా
లాభాలాభౌ జయాజయౌ |
తతో యుద్ధాయ యుజ్యస్వ
నైవం పాపమవాప్యసి ||

2.39 ఏషా తేఽభిహితా సాఙ్ఖ్యే
బుద్ధిర్యోగే త్విమాం శృణు |
బుద్ధ్యా యుక్తో యయా పార్థ
కర్మబంధం ప్రహాన్యసి ||

2.40 నేహాభిక్రమనాశోఽస్తి
ప్రత్యవాయో న విద్యతే |
స్వల్పమప్యస్య ధర్మస్య
త్రాయతే మహతో భయాత్ ||

2.41 వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః
ఏకేహ కురునన్దన |
బహుశాఖా హ్యనన్తాశ్చ
బుద్ధయోఽవ్యవసాయినామ్ ||

2.42 యామిమాం పుష్పితాం వాచం
ప్రవదన్త్యవిపశ్చితః |
వేదవాదరతాః పార్థ
నాన్యదస్తీతి వాదినః ||

2.43 కామాత్మానః స్వర్గపరాః
జన్మకర్మఫలప్రదామ్ |
క్రియావిశేషబహులాం
భోగైశ్వర్యగతిం ప్రతి ||

2.44 భోగైశ్వర్యప్రసక్తానాం
తయాఽపహృతచేతసామ్ |
వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః
సమాధౌ న విధీయతే ||

2.45 త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః
నిస్త్రైగుణ్యో భవార్జున |
నిర్ద్వంద్వో నిత్యసత్త్వస్థః
నిర్వోగక్షేమ ఆత్మవాన్ ||

2.46 యావానర్థ ఉదపానే
సర్వతః సమ్ముతోదకే |
తావాన్సర్వేషు వేదేషు
బ్రాహ్మణస్య విజానతః ||

2.47 కర్మణ్యేవాధికారస్తే
మా ఫలేషు కదాచన |
మా కర్మఫలహేతుర్భూః
మా తే సఙ్గోఽస్త్యకర్మణి ||

2.48 యోగస్థః కురు కర్మాణి
సఙ్గం త్యక్త్వా ధనజ్ఞాయ |
సిద్ధ్యసిద్ధ్యోః సమో భూత్వా
సమత్వం యోగ ఉచ్యతే ||

2.49 దూరేణ హ్యవరం కర్మ
బుద్ధియోగాద్ధనజ్ఞాయ |
బుద్ధౌ శరణమన్విచ్ఛ
కృపణాః ఫలహేతవః ||

2.50 బుద్ధియుక్తో జహాతీహ
ఉభే సుకృతదుష్కృతే |
తస్మాద్వ్యోగాయ యుజ్యస్వ
యోగః కర్మసు కౌశలమ్ ||

2.51 కర్మజం బుద్ధియుక్తాహి
ఫలం త్యక్త్వా మనీషిణః |
జన్మబన్ధవినిర్ముక్తాః
పదం గచ్ఛన్త్యనామయమ్ ||

2.52 యదా తే మోహకలిలం
బుద్ధిర్ వ్యతితరిష్యతి |
తదా గస్తాసి నిర్వేదం
శ్రోతవ్యస్య శ్రుతస్య చ ||

2.53 శ్రుతివిప్రతిపన్నా తే
యదా స్థాస్యతి నిశ్చలా |
సమాధావచలా బుద్ధిః
తదా యోగమవాప్స్యసి ||

2.54 అర్జున ఉవాచ
స్థితప్రజ్ఞస్య కా భాషా
సమాధిస్థస్య కేశవ |
స్థితధీః కిం ప్రభాషేత
కిమాసీత వ్రజేత కిమ్ ||

2.55 శ్రీ భగవాన్ ఉవాచ
ప్రజహాతి యదా కామాన్
సర్వాన్పార్థ మనోగతాన్ |
ఆత్మన్యేవాత్మనా తుష్టః
స్థితప్రజ్ఞస్ తదేచ్యతే ||

2.56 దుఃఖేష్వనుద్విగ్మమనాః
సుఖేషు విగతస్పృహః |
వీతరాగభయక్రోధః
స్థితధీర్మునిరుచ్యతే ||

2.57 యః సర్వత్రానభిస్సేహః
తత్తత్ప్రాప్య శుభాశుభమ్ |
నాభినన్దతి న ద్వేష్టి
తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ||

2.58 యదా సమృతే చాయం
కూర్మోఽఙ్గానీవ సర్వశః |
ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థేభ్యః
తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ||

2.59 విషయా వినివర్తనే
నిరాహారస్య దేహినః |
రసవర్జం రసోఽప్యస్య
పరం దృష్ట్వా నివర్తతే ||

2.60 యతతో హ్యపి కౌన్తేయ
పురుషస్య విపశ్చితః |
ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని
హరన్తి ప్రసభం మనః ||

2.61 తాని సర్వాణి సమ్యక్మ్య
యుక్త ఆసీత మత్పరః |
వశే హి యస్యేన్ద్రియాణి
తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ||

2.62 ధ్యాయతో విషయాన్పుంసః
సఙ్గస్తేషూపజాయతే |
సఙ్గాత్ప్రజ్ఞాయతే కామః
కామాత్క్రోధోఽభిజాయతే ||

2.63 క్రోధాద్ భవతి సమ్మోహః
సమ్మోహాత్ స్మృతివిభ్రమః |
స్మృతిభ్రమ్మాత్ బుద్ధినాశః
బుద్ధినాశాత్ప్రణశ్యతి ||

2.64 రాగద్వేషవియుక్తైస్తు
విషయానిన్ద్రియైశ్చరన్ |
ఆత్మవశ్యైర్విధేయాత్మా
ప్రసాదమధిగచ్ఛతి ||

2.65 ప్రసాదే సర్వదుఃఖానాం
హానిరస్మోపజాయతే |
ప్రసన్నచేతసో హ్యశు
బుద్ధిః పర్యవతిష్ఠతే ||

2.66 నాస్తి బుద్ధిరయుక్తస్య
న చాయుక్తస్య భావనా |
న చాభావయతః శాన్తిః
అశాన్తస్య కుతః సుఖమ్ ||

2.67 ఇన్ద్రియాణాం హి చరతాం
యన్మనోఽనువిధీయతే |
తదస్య హరతి ప్రజ్ఞాం
వాయుర్నావమివాచ్ఛసి ||

2.68 తస్మాద్ యస్య మహాబాహో
నిగృహీతాని సర్వశః |
ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థేభ్యః
తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ||

2.69 యా నిశా సర్వభూతానాం
తస్యాం జాగర్తి సంయమీ |
యస్యాం జాగ్రతి భూతాని
సా నిశా పశ్యతో మునేః ||

2.70 ఆపుర్యమాణమచలప్రతిష్ఠం
సముద్రమాపః ప్రవిశన్తి యద్వత్ |
తద్వత్కామా యం ప్రవిశన్తి సర్వే
స శాన్తిమాప్నోతి న కామకామీ ||

2.71 విహాయ కామాన్ యః సర్వాన్
పుమామ్భురతి నిస్సృహః |
నిర్మమో నిరహన్కారః
స శాన్తిమధిగచ్ఛతి ||

2.72 ఏషా బ్రాహ్మీ స్థితిః పార్థ
నైనాం ప్రాప్య విముహ్యతి |
స్థిత్యాస్యామస్తకాలేఽపి
బ్రహ్మనిర్వాణమృచ్ఛతి ||

3 Karma Yoga

3.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ తృతీయోఽధ్యాయః
కర్మయోగః

3.1 అర్జున ఉవాచ
జ్యాయసీ చేత్కర్మణస్తే
మతా బుద్ధిర్జనార్దన |
తత్కిం కర్మణి ఘోరే మాం
నియోజయసి కేశవ ||

3.2 వ్యామిశ్రేణేవ వాక్యేన
బుద్ధిం మోహయసీవ మే |
తదేకం వద నిశ్చిత్త్య
యేన శ్రేయోఽహమాప్నుయామ్ ||

3.3 స్రీ భగవానువాచ
లోకేఽస్మిన్ద్వివిధా నిష్ఠా
పురా ప్రోక్తా మయాఽనఘ |
జ్ఞానయోగేన సాఙ్ఖ్యానాం
కర్మయోగేన యోగినామ్ ||

3.4 న కర్మణామనారమ్భాత్
నైష్కర్మ్యం పురుషోఽశ్నుతే |
న చ సన్న్వసనాదేవ
సిద్ధిం సమధిగచ్ఛతి ||

3.5 న హి కశ్చిత్తణమపి
జాతు తిష్ఠత్యకర్మకృత్ |
కార్యతే హ్యవశః కర్మ
సర్వః ప్రకృతిజైర్గుణైః ||

3.6 కర్మేన్ద్రియాణి సంయమ్య
య ఆస్తే మనసా స్మరన్ |
ఇన్ద్రియార్థాన్విమూఢాత్మా
మిథ్యాచారః స ఉచ్యతే ||

3.7 యస్త్విన్ద్రియాణి మనసా
నియమ్యారభతేఽర్జున |
కర్మేన్ద్రియైః కర్మయోగమ్
అసక్తః స విశిష్యతే ||

3.8 నియతం కురు కర్మ త్వం
కర్మ జ్యాయో హ్యకర్మణః |
శరీరయాత్రాఽపి చ తే
న ప్రసిద్ధ్యేదకర్మణః ||

3.9 యజ్ఞార్థాత్కర్మణోఽన్యత్ర
లోకోఽయం కర్మబన్ధనః |
తదర్థం కర్మ కౌన్తేయ
ముక్తసంఘః సమాచర ||

3.10 సహయజ్ఞాః ప్రజాః సృష్ట్యా
పురోవాచ ప్రజాపతిః |
అనేన ప్రసవిష్యద్ధ్వం
ఏష వోఽస్త్విష్టకామధుక్ ||

3.11 దేవాన్భావయతాఽనేన
తే దేవా భావయన్తు వః |
పరస్పరం భావయంతః
శ్రేయః పరమవాప్స్యథ ||

3.12 ఇష్టాన్భోగాన్భి వో దేవాః
దాస్యంతే యజ్ఞభావితాః |
తైర్దత్తానప్రదాయైభ్యః
యో భుక్త్యై స్తేన ఏవ సః ||

3.13 యజ్ఞశిష్టాశిసః సన్తః
ముచ్యంతే సర్వకిల్బిషైః |
భుజ్జాతే తే త్యఘం పాపాః
యే పచన్త్యాత్మకారణాత్ ||

3.14 అన్నాద్భవంతి భూతాని
పర్జన్యాదన్నసమ్భవః |
యజ్ఞాద్భవతి పర్జన్యః
యజ్ఞః కర్మసముద్భవః ||

3.15 కర్మ బ్రహ్మాద్భవం విద్ధి
బ్రహ్మాక్షరసముద్భవమ్ |
తస్మాత్సర్వగతం బ్రహ్మ
నిత్యం యజ్ఞే ప్రతిష్ఠితమ్ ||

3.16 ఏవం ప్రవర్తితం చక్రం
నానువర్తయతీహ యః |
అఘాయుర్ద్వియారామః
మోఘం పార్థ స జీవతి ||

3.17 యస్త్యాత్మరతిరేవ స్యాత్
ఆత్మత్వప్తశ్చ మానవః |
ఆత్మన్యేవ చ సన్తుష్టః
తస్య కార్యం న విద్యతే ||

3.18 నైవ తస్య కృతేనార్థః
నాకృతేనేహ కశ్చన |
న చాస్య సర్వభూతేషు
కశ్చిద్ధర్మవ్యపాశ్రయః ||

3.19 తస్మాదసక్తః సతతం
కార్యం కర్మ సమాచర |
అసక్తో హ్యచరన్కర్మ
పరమాప్నోతి పూరుషః ||

3.20 కర్మణైవ హి సంసిద్ధిం
ఆస్థితా జనకాదయః |
లోకసంక్లహమేవాపి
సంప్రశ్యన్కర్తుమర్హసి ||

3.21 యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః
తత్తదేవేతరో జనః |
స యత్ప్రమాణం కురుతే
లోకస్తదనువర్తతే ||

3.22 న మే పార్థాస్తి కర్తవ్యం
త్రిషు లోకేషు కిఞ్చన |
నానవాప్తమవాప్తవ్యం
వర్త ఏవ చ కర్మణి ||

3.23 యది హ్యహం న వర్తేయ
జాతు కర్మణ్యతన్ద్రితః |
మమ వర్తానువర్తన్తే
మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ||

3.24 ఉత్సీదేయురిమే లోకాః
న కుర్యాం కర్మ చేదహమ్ |
సంక్రూరస్య చ కర్తా స్యామ్
ఉపహన్యామిమాః ప్రజాః ||

3.25 సక్తాః కర్మణ్యవిద్వాంసః
యథా కుర్వంతి భారత |
కుర్యాద్విద్వాంస్తథాఽసక్తః
చికిర్షుర్లోకసంక్లహమ్ ||

3.26 న బుద్ధిభేదం జనయేత్
అజ్ఞానాం కర్మసంక్లహమ్ |
జోషయేత్సర్వకర్మాణి
విద్వాన్మక్తః సమాచరన్ ||

3.27 ప్రకృతేః క్రియమాణాని
గుణైః కర్మాణి సర్వశః |
అహజ్కారవిమూఢాత్మా
కర్తృహమితి మన్యతే ||

3.34 ఇన్ద్రియస్యేన్ద్రియస్యార్థే
రాగద్వేషా వ్యవస్థితౌ |
తయోర్న వశమాగచ్ఛేత్
తౌ హ్యస్య పరిపన్థినౌ ||

3.28 తత్త్వవిత్తు మహాబాహుః
గుణకర్మవిభాగయోః |
గుణా గుణేషు వర్తన్తే
ఇతి మత్వా న సజ్జతే ||

3.35 శ్రేయాన్స్వధర్మే విగుణః
పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ |
స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః
పరధర్మే భయావహః ||

3.29 ప్రకృతేర్గుణసమ్మూఢాః
సజ్జన్తే గుణకర్మసు |
తానకృత్స్నవిదో మన్దాన్
కృత్స్నవిన్స విచాలయేత్ ||

3.36 అర్జున ఉవాచ
అథ కేన ప్రయుక్తోఽయం
పాపం చరతి పూరుషః |
అనిచ్ఛన్నపి వాఙ్మయే
బలాదివ నియోజితః ||

3.30 మయి సర్వాణి కర్మాణి
సన్న్యస్యాధ్యాత్మచేతసా |
నిరాశిర్నిర్మమో భూత్వా
యుధ్యస్య విగతజ్వరః ||

3.37 శ్రీ భగవానువాచ
కామ ఏష క్రోధ ఏషః
రజోగుణసముద్భవః |
మహాశనో మహాపామ్నా
విధ్వేనమిహ వైరిణమ్ ||

3.31 యే మే మతమిదం నిత్యమ్
అనుతిష్ఠన్తి మానవాః |
శ్రద్ధావన్తోఽనసూయన్తః
ముచ్యన్తే తేఽపి కర్మభిః ||

3.38 ధూమేనాప్రియతే వహ్నిః
యథాఽదర్శ్యో మలేన చ |
యథోల్బేనావృతో గర్భః
తథా తేనేదమావృతమ్ ||

3.32 యే త్వేతదభ్యసూయన్తః
నానుతిష్ఠన్తి మే మతమ్ |
సర్వజ్ఞానవిమూఢాన్స్తాన్
విద్ధి నష్టానచేతసః ||

3.39 ఆవృతం జ్ఞానమేతేన
జ్ఞానినో నిత్యవైరిణా |
కామరూపేణ కౌన్తేయ
దుష్పూరేణానలేన చ ||

3.33 సదృశం చేష్టతే స్వస్యాః
ప్రకృతేర్జ్ఞానవానపి |
ప్రకృతిం యాన్తి భూతాని
నిగ్రహః కిం కరిష్యతి ||

3.40 ఇన్ద్రియాణి మనో బుద్ధిః
అస్యాధిష్ఠానముచ్యతే |
ఏతైర్విమోహయత్యేషః
జ్ఞానమావృత్య దేహినమ్ ||

3.41 తస్మాత్త్వమిన్ద్రియాణ్యాదౌ
నియమ్య భరతర్షభ |
పాప్మానం ప్రజహి హ్యేనం
జ్ఞానవిజ్ఞాననాశనమ్ ||

3.42 ఇన్ద్రియాణి పరాణ్యాహుః
ఇన్ద్రియేభ్యః పరం మనః |
మనసస్తు పరాబుద్ధిః
యో బుద్ధేః పరతస్తు సః ||

3.43 ఏవం బుద్ధేః పరం బుద్ధ్యా
సంస్తభ్యాత్మానమాత్మనా |
జహి శత్రుం మహాబాహో
కామరూపం దురాసదమ్ ||

4 Jñāna Yoga

4.0 ఓం శ్రీపరమాత్మనే నమః
అథ చతుర్థోఽధ్యాయః
జ్ఞానయోగః

4.1 శ్రీ భగవానువాచ
ఇమం వివస్వతే యోగం
ప్రోక్షవానహమవ్యయమ్ |
వివస్వాన్మనవే ప్రాహ
మనురిక్ష్యాకవేఽబ్రవీత్ ||

4.2 ఏవం పరమ్పరాప్రాప్తమ్
ఇమం రాజర్షయో విదుః |
స కాలేనేహ మహతా
యోగో నష్టః పరస్తప ||

4.3 స ఏవాయం మయా తేఽద్య
యోగః ప్రోక్షః పురాతనః |
భక్తోఽసి మే సఖా చేతి
రహస్యం హ్యేతదుత్తమమ్ ||

4.4 అర్జున ఉవాచ
అపరం భవతో జన్మ
పరం జన్మ వివస్వతః |
కథమేతద్విజానీయాం
త్వమాదౌ ప్రోక్షవానితి ||

4.5 శ్రీ భగవానువాచ
బహూని మే వ్యతీతాని
జన్మాని తవ చార్జున |
తాన్యహం వేద సర్వాణి
న త్వం వేత్థ పరస్తప ||

4.6 అజోఽపి సన్నవ్యయాత్మా
భూతానామీశ్వరోఽపి సన్ |
ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ
సమ్భవామ్యాత్మమాయయా ||

4.7 యదా యదా హి ధర్మస్య
గ్లానిర్భవతి భారత |
అభ్యుత్థానమధర్మస్య
తదాఽఽత్మానం సృజామ్యహమ్ ||

4.8 పరిత్రాణాయ సాధూనాం
వినాశాయ చ దుష్కుతామ్ |
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ
సమ్భవామి యుగే యుగే ||

4.9 జన్మ కర్మ చ మే దివ్యమ్
ఏవం యో వేత్తి తత్త్వతః |
త్వత్త్వా దేహం పునర్జన్మ
నైతి మామేతి సోఽర్హున ||

4.10 వీతరాగభయక్రోధాః
మన్మయా మాముపాశ్రితాః |
బహవో జ్ఞానతపసా
పూతా మద్భావమాగతాః ||

4.11 యే యథా మాం ప్రపద్యంతే
తాంస్తథైవ భజామ్యహమ్ |
మమ వర్తమానువర్తంతే
మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ||

4.12 కాఙ్క్షంతః కర్మణాం సిద్ధిం
యజన్త ఇహ దేవతాః |
క్షిప్రం హి మానుషే లోకే
సిద్ధిర్భవతి కర్మజా ||

4.13 చాతుర్వర్ణ్యం మయా సృష్టం
గుణకర్మవిభాగశః |
తస్య కర్తారమపి మాం
విధ్యకర్తారమవ్యయమ్ ||

4.14 న మాం కర్మాణి లిమ్పున్తి
న మే కర్మఫలే స్పృహా |
ఇతి మాం యోఽభిజానాతి
కర్మభిర్న స బధ్యతే ||

4.15 ఏవం జ్ఞాత్వా కృతం కర్మ
పూర్వైరపి ముముక్షుభిః |
కురు కర్తౌవ తస్మాత్త్వం
పూర్వైః పూర్వతరం కృతమ్ ||

4.16 కిం కర్మ కిమకర్మేతి
కవయోఽప్యత్ర మోహితాః |
తత్తే కర్మ ప్రవక్ష్యామి
యజ్ఞాత్వా మోక్ష్యసేఽశుభాత్ ||

4.17 కర్మణో హ్యపి బోధవ్యం
బోధవ్యం చ వికర్మణః |
అకర్మణశ్చ బోధవ్యం
గహనా కర్మణో గతిః ||

4.18 కర్మణ్యకర్మ యః పశ్యేత్
అకర్మణీచ కర్మ యః |
స బుద్ధిమాన్మనుష్యేషు
స యుక్తః కృత్సుకర్మకృత్ ||

4.19 యస్య సర్వే సమారమ్భాః
కామసంకల్పవర్జితాః |
జ్ఞానాగ్నిదగ్ధకర్మాణం
తమాహుః పణ్ణీతం బుధాః ||

4.20 త్యక్త్వా కర్మఫలాసంకం
నిత్యతృప్తో నిరాశ్రయః |
కర్మణ్యభిప్రవృత్తోఽపి
నైవ కింఞ్చిత్కరోతి సః ||

4.21 నిరాశీర్యతచిత్తాత్మా
త్యక్తసర్వ పరిగ్రహః |
శారీరం కేవలం కర్మ
కుర్వన్నాప్నోతి కిల్బిషమ్ ||

4.22 యదృచ్ఛాలాభసన్తుష్టః
ద్వన్ద్వాతీతో విమత్సరః |
సమః సిద్ధావసిద్ధౌ చ
కృత్వాపి న నిబధ్యతే ||

4.23 గతసంకస్య ముక్తస్య
జ్ఞానావస్థితచేతసః |
యజ్ఞాయాచరతః కర్మ
సమగ్రం ప్రవిలీయతే ||

4.24 బ్రహ్మార్పణం బ్రహ్మ హవిః
బ్రహ్మగ్నౌ బ్రహ్మణా హుతమ్ |
బ్రహ్మైవ తేన గన్తవ్యం
బ్రహ్మకర్మసమాధినా ||

4.25 దైవమేవాపరే యజ్ఞం
యోగినః పర్యుపాసతే |
బ్రహ్మగ్నావపరే యజ్ఞం
యజ్ఞేనైవోపజుహ్వతి ||

4.26 శ్రోత్రాదీనీన్ద్రియాణ్యన్యే
సంయమాగ్నిషు జుహ్వతి |
శబ్దాదీన్ద్రియయానన్యే
ఇన్ద్రియాగ్నిషు జుహ్వతి ||

4.27 సర్వాణీన్ద్రియకర్మాణి
ప్రాణకర్మాణి చాపరే |
ఆత్మసంయమయోగాగ్నౌ
జుహ్వతి జ్ఞానదీపితే ||

4.28 ద్రవ్యయజ్ఞాస్తపోయజ్ఞాః
యోగయజ్ఞాస్తథాఽపరే |
స్వాధ్యాయజ్ఞానయజ్ఞాశ్చ
యతయః సంశితవ్రతాః ||

4.29 అపానే జుహ్వతి ప్రాణం
ప్రాణేఽపానం తథాపరే |
ప్రాణాపానగతీ రుద్ధ్వా
ప్రాణాయామపరాయణాః ||

4.30 అపరే నియతాహారాః
ప్రాణాన్ప్రాణేషు జుహ్వతి |
సర్వేఽప్యేతే యజ్ఞవిదః
యజ్ఞక్షపితకల్మషాః ||

4.31 యజ్ఞశిష్టామృతభుజః
యాన్తి బ్రహ్మ సనాతనమ్ |
నాయం లోకోఽస్త్యయజ్ఞస్య
కుతోఽన్యః కురుసత్తమ ||

4.32 ఏవం బహువిధా యజ్ఞాః
వితతా బ్రహ్మణో ముఖే |
కర్మజాన్విధి తాన్సర్వాన్
ఏవం జ్ఞాత్వా విమోక్ష్యసే ||

4.33 శ్రేయాన్ద్రవ్యమయాద్యజ్ఞాత్
జ్ఞానయజ్ఞః పరస్తప |
సర్వం కర్మాఖిలం పార్థ
జ్ఞానే పరిసమాప్యతే ||

4.34 తద్విధి ప్రణిపాతేన
పరిప్రశ్నేన సేవయా |
ఉపదేక్ష్యన్తి తే జ్ఞానం
జ్ఞానినస్తత్త్వదర్శనః ||

4.35 యజ్ఞాత్వా న పునర్మోహమ్
ఏవం యాస్యసి పాణ్డవ |
యేన భూతాన్యశేషేణ
ద్రక్ష్యస్యాత్మన్యథే మయి ||

4.36 అపి చేదసి పాపేభ్యః
సర్వేభ్యః పాపకృత్తమః |
సర్వం జ్ఞానప్లవేనైవ
వృజినం సన్తరిష్యసి ||

4.37 యథైధాంసి సమిద్ధేఽగ్నిః
భస్మసాత్కురుతేఽర్జున |
జ్ఞానాగ్నిః సర్వకర్మాణి
భస్మసాత్కురుతే తథా ||

4.38 న హి జ్ఞానేన సదృశం
పవిత్రమిహ విద్యతే |
తత్త్వయం యోగసంసిద్ధః
కాలేనాత్మని విన్దతి ||

4.39 శ్రద్ధావాన్ లభతే జ్ఞానం
తత్పరః సంయతేన్ద్రియః |
జ్ఞానం లభ్య పరాం శాన్తిమ్
అచిరేణాధిగచ్ఛతి ||

4.40 అజ్ఞశ్చాశ్రద్ధధానశ్చ
సంశయాత్మా వినశ్యతి |
నాయం లోకోఽస్తి న పరః
న సుఖం సంశయాత్మనః ||

4.41 యోగసన్న్వస్తకర్మాణం
జ్ఞానసంఘ్నిన్నసంశయమ్ |
ఆత్మవన్తం న కర్మాణి
నిబద్ధన్తే ధనజ్ఞాయ ||

4.42 తస్మాదజ్ఞానసమ్భూతం
హృత్ఫలం జ్ఞానాసినాత్మనః |
చిత్త్వేనం సంశయం యోగమ్
ఆతిష్ఠోత్తిష్ఠ భారత ||

5 Karma-Sannyāsa Yoga

5.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ పంచమోఽధ్యాయః
కర్మసన్న్యాసయోగః

5.1 అర్జున ఉవాచ
సన్న్యాసం కర్మణాం కృష్ణ
పునర్యోగం చ శంససి |
యచ్ఛ్రేయ ఏతయోరేకం
తన్నే బ్రూహి సునిశ్చితమ్ ||

5.2 శ్రీ భగవానువాచ
సన్న్యాసః కర్మయోగశ్చ
నిశ్చేయసకరావుభౌ |
తయోస్తు కర్మసన్న్యాసాత్
కర్మయోగో విశిష్యతే ||

5.3 జ్ఞేయః స నిత్యసన్న్యాసీ
యో న ద్వేష్టి న కాఙ్క్షతి |
నిర్వన్ద్యో హి మహాబాహో
సుఖం బన్ధాత్పుముచ్యతే ||

5.4 సాఙ్ఖ్యయోగౌ పృథగ్బాలాః
ప్రవదంతి న పణ్డితాః |
ఏకమప్యాస్థితః సమ్యక్
ఉభయోర్విస్తతే ఫలమ్ ||

5.5 యత్సాఙ్ఖ్యే ప్రాప్యతే స్థానం
తద్వ్యగైరపి గమ్యతే |
ఏకం సాఙ్ఖ్యం చ యోగం చ
యః పశ్యతి స పశ్యతి ||

5.6 సన్న్యాసస్తు మహాబాహో
దుఃఖమాప్తుమయోగతః |
యోగయుక్తో మునిర్బ్రహ్మ
నచిరేణాధిగచ్ఛతి ||

5.7 యోగయుక్తో విశుద్ధాత్మా
విజితాత్మా జితేంద్రియః |
సర్వభూతాత్మభూతాత్మా
కుర్వన్నపి న లిప్యతే ||

5.8 నైవ కిఞ్చిత్కరోమీతి
యుక్తో మన్యేత తత్త్వవిత్ |
పశ్యన్సృణ్వన్ స్పృశజ్ఞోఘ్రన్
అశ్నన్చచ్ఛన్వపన్వసన్ ||

5.9 ప్రలపన్ విసృజన్ గృహ్లాన్
ఉన్మిషన్మిమిషన్నపి |
ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థేషు
వర్తన్త ఇతి ధారయన్ ||

5.10 బ్రహ్మణ్యాధాయ కర్మాణి
సంక్లం త్యక్త్వా కరోతి యః |
లిప్యతే న స పాపేన
పద్మపత్రమివామ్బుసా ||

5.11 కాయేన మనసా బుద్ధ్యా
కేవలైరిన్ద్రియైరపి |
యోగినః కర్మ కుర్వన్తి
సంక్లం త్యక్త్వాత్మశుద్ధయే ||

5.12 యుక్తః కర్మఫలం త్వక్వా
శాన్తిమాప్నోతి నైషికిమ్ |
అయుక్తః కామకారేణ
ఫలే సక్తో నిబధ్యతే ||

5.13 సర్వకర్మాణి మనసా
సన్న్యస్యాస్తే సుఖం వశీ |
నవద్వారే పురే దేహీ
నైవ కుర్వన్న కారయన్ ||

5.14 స కర్తృత్వం న కర్మాణి
లోకస్య సృజతి ప్రభుః |
న కర్మఫలసంయోగం
స్వభావస్తు ప్రవర్తతే ||

5.15 నాదత్తే కస్యచిత్పాపం
న చైవ సుకృతం విభుః |
అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం
తేన ముహ్యన్తి జన్తవః ||

5.16 జ్ఞానేన తు తదజ్ఞానం
యేషాం నాశితమాత్మనః |
తేషామాదిత్యవజ్ఞానం
ప్రకాశయతి తత్పరమ్ ||

5.17 తద్బుద్ధయస్తదాత్మానః
తన్నిష్ఠాస్తత్పరాయణాః |
గచ్ఛన్త్యపునరావృత్తిం
జ్ఞాననిర్ఘాతకల్మషాః ||

5.18 విద్యావినయసమ్మన్నే
బ్రాహ్మణే గవి హస్తిని |
శుని చైవ శ్వపాకే చ
పణ్డితాః సమదర్శినః ||

5.19 ఇహైవ తైర్జితః సర్గః
యేషాం సామ్యే స్థితం మనః |
నిర్దోషం హి సమం బ్రహ్మ
తస్మాత్ బ్రహ్మణి తే స్థితాః ||

5.20 న ప్రహృష్యేత్ప్రియం ప్రాప్య
నోద్విజేత్ప్రాప్య చాప్రియమ్ |
స్థిరబుద్ధిరసమ్మాధః
బ్రహ్మవిత్ బ్రహ్మణి స్థితః ||

5.21 బాహ్యస్పర్శేష్వసక్తాత్మా
విన్దత్యాత్మని యత్ సుఖమ్ |
స బ్రహ్మయోగయుక్తాత్మా
సుఖమక్షయమశ్నుతే ||

5.22 యే హి సంస్పర్శజా భోగాః
దుఃఖయోనయ ఏవ తే |
ఆద్యంతవన్తః కౌన్తేయ
న తేషు రమతే బుధః ||

5.23 శక్తోతీహైవ యః సోధుం
ప్రాక్ శరీరవిమోక్షణాత్ |
కామక్రోధోద్భవం వేగం
స యుక్తః స సుఖీ నరః ||

5.24 యోఽన్తఃసుఖోఽన్తరారామః
తథాన్తర్జ్యేతిరేవ యః |
స యోగీ బ్రహ్మనిర్వాణం
బ్రహ్మభూతోఽధిగచ్ఛతి ||

5.25 లభన్తే బ్రహ్మనిర్వాణమ్
ఋషయః క్షీణకల్మషాః |
చిన్మద్వైధా యతాత్మానః
సర్వభూతహితే రతాః ||

5.26 కామక్రోధవియుక్తానాం
యతీనాం యతచేతసామ్ |
అభితో బ్రహ్మనిర్వాణం
వర్తతే విదితాత్మనామ్ ||

5.27 స్పర్శాన్ కృత్వా బహిర్బాహ్యన్
చక్షుశ్చైవాంతరే భ్రువోః |
ప్రాణాపానౌ సమౌ కృత్వా
నాసాభ్యంతరచారిణౌ ||

5.28 యతేంద్రియమనోబుద్ధిః
మునిర్మేక్షపరాయణః |
విగతేచ్ఛాభయక్రోధః
యః సదా ముక్త ఏవ సః ||

5.29 భోక్తారం యజ్ఞతపసాం
సర్వలోకమహేశ్వరమ్ |
సుహృదం సర్వభూతానాం
జ్ఞాత్వా మాం శాంతిమృచ్ఛతి । ||

6 Ātma-Sam̐yama Yoga

6.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ షష్ఠోఽధ్యాయః
ఆత్మసంయమయోగః

6.1 శ్రీ భగవానువాచ
అనాశ్రితః కర్మఫలం
కార్యం కర్మ కరోతి యః |
స సన్న్యాసీ చ యోగీ చ
స నిరగ్నిర్న చాక్రియః ||

6.2 యం సన్న్యాసమితి ప్రాహుః
యోగం తం విద్ధి పాణ్డవ |
న హ్యసన్న్యస్తసంకల్పః
యోగీ భవతి కశ్చన ||

6.3 ఆరురుక్షోర్మునేర్యోగం
కర్మ కారణముచ్యతే |
యోగారూఢస్య తస్యైవ
శమః కారణముచ్యతే ||

6.4 యదా హి నేన్ద్రియార్థేషు
స కర్మస్వనుషజ్జతే |
సర్వసంకల్పసన్న్యాసీ
యోగారూఢస్తదేచ్యతే ||

6.5 ఉద్ధరేదాత్మనాఽఽత్మానం
నాత్మానమవసాదయేత్ |
ఆత్మైవ హ్యత్మనో బంధుః
ఆత్మైవ రిపురాత్మనః ||

6.6 బంధురాత్మాఽఽత్మనస్తస్య
యేనాత్మైవాత్మనా జితః |
అనాత్మనస్తు శత్రుత్వే
వరేతాత్మైవ శత్రువత్ ||

6.7 జితాత్మనః ప్రశాంతస్య
పరమాత్మా సమాహితః |
శీతోష్ణసుఖదుఃఖేషు
తథా మానాపమానయోః ||

6.8 జ్ఞానవిజ్ఞానతృప్తాత్మా
కూటస్థో విజితేన్ద్రియః |
యుక్త ఇత్యుచ్యతే యోగీ
సమలోష్ఠాశ్మకాఞ్చనః ||

6.9 సుహృన్మిత్రార్యదాసీన
మధ్యస్థద్వేష్యబంధుషు |
సాధుష్యపి చ పాపేషు
సమబుద్ధిర్విశిష్యతే ||

6.10 యోగీ యుజ్జీత సతతమ్
ఆత్మానం రహసి స్థితః |
ఏకాకీ యతచిత్తాత్మా
నిరాశీరపరిగ్రహః ||

6.11 శుచౌ దేశే ప్రతిష్ఠాప్య
స్థిరమాసనమాత్మనః |
నాత్యుచ్చితం నాతినీచం
చైలాజినకుశోత్తరమ్ ||

- 6.12 తత్రైకాగ్రం మనః కృత్వా
యతచిత్తేన్ద్రియక్రియః |
ఉపవిశ్యాసనే యుజ్ఞ్యాత్
యోగమాత్మవిశుద్ధయే ||
- 6.13 సమం కాయశిరోగ్రీవం
ధారయన్నచలం స్థిరః |
సమేర్ష్య క్ష్యానాసికాగ్రం స్వం
దిశశ్చానవలోకయన్ ||
- 6.14 ప్రశాంతాత్మా విగతభీః
బ్రహ్మచారివ్రతే స్థితః |
మనః సంయమ్య మచ్ఛిత్తః
యుక్త ఆసీత మత్పరః ||
- 6.15 యుజ్ఞాన్నేవం సదాఽఽత్మానం
యోగీ నియతమానసః |
శాన్తిం నిర్వాణపరమాం
మత్సంస్థామధిగచ్ఛతి ||
- 6.16 నాత్యశ్చతస్తు యోగోఽస్తి
న చైకాన్తమనశ్చతః |
న చాతి స్వప్నశీలస్య
జాగ్రతో వైవ చార్జున ||
- 6.17 యుక్తాహారవిహారస్య
యుక్తచేష్టస్య కర్మసు |
యుక్తస్వప్నావబోధస్య
యోగో భవతి దుఃఖహా ||
- 6.18 యదా వినియతం చిత్తమ్
ఆత్మన్యేవావతిష్ఠతే |
నిస్సృహః సర్వకామేభ్యః
యుక్త ఇత్యుచ్యతే తదా ||
- 6.19 యథా దీపో నివాతస్థః
నేజ్ఞతే సోపమా స్మృతా |
యోగినో యతచిత్తస్య
యుజ్ఞాతో యోగోమాత్మనః ||
- 6.20 యత్రోపరమతే చిత్తం
నిరుద్ధం యోగసేవయా |
యత్ర చైవాత్మనాఽఽత్మానం
పస్యన్నాత్మని తుష్యతి ||
- 6.21 సుఖమాత్మనికం యత్రత్
బుద్ధిగ్రాహ్యమతీన్ద్రియమ్ |
వేత్తి యత్ర న చైవాయం
స్థితశ్చలతి తత్త్వతః ||
- 6.22 యం లభ్యా చాపరం లాభం
మన్యతే నాధికం తతః |
యస్మిన్ స్థితో న దుఃఖేన
గురుణాపి విచాల్యతే ||
- 6.23 తం విద్యాత్ దుఃఖసంయోగ
వియోగం యోగసజ్జాతమ్ |
స నిశ్చయేన యోక్తవ్యః
యోగోఽనిర్విణ్ణచేతసా ||
- 6.24 సజ్కల్పప్రభవాన్కామాన్
త్యక్త్వా సర్వానశేషతః |
మనసైవేన్ద్రియగ్రామం
వినియమ్య సమంతతః ||
- 6.25 శనైః శనైరుపరమేత్
బుద్ధ్యా ధృతిగృహీతయా |
ఆత్మసంస్థం మనః కృత్వా
న కిఞ్చిదపి చింతయేత్ ||
- 6.26 యతో యతో నిశ్చరతి
మనశ్చఇలమస్థిరమ్ |
తతస్తతో నియమ్యైతత్
ఆత్మన్యేవ వశం నయేత్ ||

6.27 ప్రశాంతమనసం హ్యేనం
యోగీనం సుఖముత్తమమ్ |
ఉపైతి శాంతరజసం
బ్రహ్మభూతమకల్మషమ్ ||

6.34 చక్షులం హి మనః కృష్ణ
ప్రమాథి బలవద్ధృఢమ్ |
తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే
వాయోరివ సుదుష్కరమ్ ||

6.28 యుజ్జాన్మేవం సదాఽఽత్మానం
యోగీ విగతకల్మషః |
సుఖేన బ్రహ్మసంస్పర్శం
అత్యంతం సుఖమశ్नुతే ||

6.35 శ్రీ భగవానువాచ
అసంశయం మహాబాహో
మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్ |
అభ్యాసేన తు కౌన్తేయ
వైరాగ్యేణ చ గృహ్యతే ||

6.29 సర్వభూతస్థమాత్మానం
సర్వభూతాని చాత్మని |
ఈక్షతే యోగయుక్తాత్మా
సర్వత్ర సమదర్శనః ||

6.36 అసంయతాత్మనా యోగః
దుష్ప్రాప ఇతి మే మతిః |
వశ్యాత్మనా తు యతతా
శక్యోఽవాప్తుముపాయతః ||

6.30 యో మాం పశ్యతి సర్వత్ర
సర్వం చ మయి పశ్యతి |
తస్యాహం న ప్రణశ్యామి
స చ మే న ప్రణశ్యతి ||

6.37 అర్జున ఉవాచ
అయతిః శ్రద్ధయోపేతః
యోగాచ్చలితమానసః |
అప్రాప్య యోగసంసిద్ధిం
కాం గతిం కృష్ణ గచ్ఛతి ||

6.31 సర్వభూతస్థితం యో మాం
భజత్యేకత్వమాస్థితః |
సర్వథా వర్తమానోఽపి
స యోగీ మయి వర్తతే ||

6.38 కచ్చిన్నోభయవిభ్రష్టః
ఛిన్నాభ్రమివ నశ్యతి |
అప్రతిష్ఠో మహాబాహో
విమూఢో బ్రహ్మణః పథి ||

6.32 ఆత్మోపమ్యేన సర్వత్ర
సమం పశ్యతి యోఽర్జున |
సుఖం వా యది వా దుఃఖం
స యోగీ పరమో మతః ||

6.39 ఏతన్నే సంశయం కృష్ణ
ఛేత్తుమర్హస్యశేషతః |
త్వదన్యః సంశయస్యాస్య
ఛేత్తా న హ్యుపపద్యతే ||

6.33 అర్జున ఉవాచ
యోఽయం యోగస్త్యయా ప్రోక్తః
సామ్యేన మధుసూదన |
ఏతస్యాహం న పశ్యామి
చక్షులత్వాత్ స్థితిం స్థిరామ్ ||

6.40 శ్రీ భగవానువాచ
పార్థ నైవేహ నాముత్ర
వినాశస్తస్య విద్యతే |
న హి కల్యాణకృత్కృత్
దుర్గతిం తాత గచ్ఛతి ||

6.41 ప్రాప్య పుణ్యకృతాం లోకాణ్
ఉపిత్వా శాశ్వతీః సమాః |
శుచీనాం శ్రీమతాం గేహే
యోగభ్రష్టోఽభిజాయతే ||

6.42 అథవా యోగినామేవ
కులే భవతి ధీమతామ్ |
ఏతద్ధి దుర్లభతరం
లోకే జన్మ యదీదృశమ్ ||

6.43 తత్ర తం బుద్ధిసంయోగం
లభతే పార్వదేహికమ్ |
యతతే చ తతో భూయః
సంసిద్ధౌ కురునన్దన ||

6.44 పుర్వాభ్యాసేన తేనైవ
హ్రీయతే హ్యవశోఽపి సః |
జిజ్ఞాసురపి యోగస్య
శబ్దబ్రహ్మతివర్తతే ||

6.45 ప్రయత్నాద్యతమానస్తు
యోగీ సంశుద్ధకిల్బిషః |
అనేకజన్మసంసిద్ధః
తతో యాతి పరాం గతిమ్ ||

6.46 తపస్విభ్యోఽధికో యోగీ
జ్ఞానిభ్యోఽపి మతోఽధికః |
కర్మిభ్యశ్చాధికో యోగీ
తస్మాద్యోగీ భవార్జున ||

6.47 యోగినామపి సర్వేషాం
మధ్యతేనాన్తరాత్మనా |
శ్రద్ధావాన్భజతే యో మాం
స మే యుక్తతమో మతః ||

7 Jñāna-Vijñāna Yoga

7.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ సప్తమోఽధ్యాయః
జ్ఞానవిజ్ఞానయోగః

7.1 శ్రీ భగవానువాచ
మయ్యాసక్తమనాః పార్థ
యోగం యుజ్ఞాన్మదాశ్రయః |
అసంశయం సమగ్రం మాం
యథా జ్ఞాస్యసి తచ్ఛృణు ||

7.2 జ్ఞానం తేఽహం సవిజ్ఞానమ్
ఇదం వక్ష్యామ్యశేషతః |
యజ్ఞాత్వా నేహ భూయోఽన్యత్
జ్ఞాతవ్యమవశిష్యతే ||

7.3 మనుష్యాణాం సహస్రేషు
కశ్చిద్యతతి సిద్ధయే |
యతతామపి సిద్ధానాం
కస్మిన్మాం వేత్తి తత్త్వతహా ||

7.4 భూమిరాపోఽనలో వాయుః
ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ |
అహఙ్కార ఇతీయం మే
భిన్నాప్రకృతిరష్టధా ||

7.5 అపరేయమితస్త్వన్యాం
ప్రకృతిం విద్ధి మే పరామ్ |
జీవభూతాం మహాబాహో
యయేదం ధార్యతే జగత్ ||

7.6 ఏతద్వ్యేనీని భూతాని
సర్వాణీత్యుపధారయ |
అహం కృత్స్నస్య జగతః
ప్రభవః ప్రలయస్తథా ||

7.7 మత్తః పరతరం నాన్యత్
కించీదస్తి ధనజ్ఞాయ |
మయి సర్వమిదం ప్రోతం
సూత్రే మణిగణా ఇవ ||

7.8 రసోఽహమప్సు కౌస్తేయ
ప్రభాఽస్మి శశిసూర్యయోః |
ప్రణవః సర్వవేదేషు
శబ్దః ఖే పౌరుషం నృషు ||

7.9 పుణ్యో గన్ధః పృథివ్యాం చ
తేజశ్చాస్మి విభావసౌ |
జీవనం సర్వభుతేషు
తపశ్చాస్మి తపస్విషు ||

7.10 బీజం మాం సర్వభూతానాం
విద్ధి పార్థ సనాతనమ్ |
బుద్ధిర్బుద్ధిమతామస్మి
తేజస్తేజస్వినామహమ్ ||

7.11 బలం బలవతాం చాహం
కామరాగవివర్జితమ్ |
ధర్మావిరుద్ధో భూతేషు
కామోఽస్మి భరతర్షభ ||

7.12 యే చ్చేవ సాత్త్వికా భావాః
రాజసాస్తామసాశ్చ యే |
మత్త ఏవేతి తాన్విద్ధి
న త్వహం తేషు తే మయి ||

7.13 త్రిభిర్గుణమయైర్భావైః
ఏభిః సర్వమిదం జగత్ |
మోహితం నాభిజానాతి
మామేభ్యః పరమవ్యయమ్ ||

7.14 దైవీ హ్యేషా గునామయీ
మమ మాయ దురత్యయా |
మామేవ యే ప్రపద్యంతే
మాయామేతాం తరంతే ||

7.15 న మాం దుష్కృతినో మూఢాః
ప్రపద్యంతే నరాధమాః |
మాయయాఽపహృతజ్ఞానాః
ఆసురం భావమాశ్రితాః ||

7.16 చతుర్విధా భజన్తే మాం
జనాః సుకృతినోఽర్జున |
అర్థే జిజ్ఞాసురథార్థి
జ్ఞానీ చ భరతర్షభ ||

7.17 తేషాం జ్ఞానీ నిత్యయుక్తః
ఏకభక్తిర్విశిష్యతే |
ప్రియో హి జ్ఞానినోఽత్యర్థమ్
అహం స చ మమ ప్రియః ||

7.18 ఉదారాః సర్వ ఏవైతే
జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే మతమ్ |
అస్థితః స హి యుక్తాత్మా
మామేవానుత్తమాం గతిమ్ ||

7.19 బహూనాం జన్మనామన్తే
జ్ఞానవాన్మాం ప్రపద్యతే |
వాసుదేవః సర్వమితి
స మహాత్మా సుదుర్లభః ||

7.20 కామైస్సైస్సైర్భృతజ్ఞానాః
ప్రపద్యంతేఽన్యదేవతాః |
తం తం నియమమాస్థాయ
ప్రకృత్యా నియతాః స్వయా ||

7.21 యో యో యాం యాం తనుం భక్తః
శ్రద్ధయార్చితుమిచ్ఛతి |
తస్య తస్యాచలాం శ్రద్ధాం
తామేవ విదధామ్యహమ్ ||

7.22 స తయా శ్రద్ధయా యుక్తః
తస్యారాధనమీహతే |
లభతే చ తతః కామాన్
మయైవ విహితాన్తి తాన్ ||

7.23 అన్తవత్తు ఫలం తేషాం
తద్భవత్యల్పమేధసాం |
దేవాన్దేవయజో యాన్తి
మద్భక్తా యాన్తి మామపి ||

7.24 అవ్యక్తం వ్యక్తిమాపన్నం
మన్యంతే మామబుద్ధయః |
పరం భావమజానంతః
మమావ్యయమనుత్తమన్ ||

7.25 నాహం ప్రకాశః సర్వస్య
యోగమాయాసమావృతః |
మూఢేఽయం నాభిజానాతి
లోకో మామజమవ్యయమ్ ||

7.26 వేదాహం సమతీతాని
వర్తమానాని చార్జున |
భవిష్యాణి చ భూతాని
మాం తు వేద స కశ్చన ||

7.27 ఇచ్ఛాద్వేషసముత్థేన
ద్వంద్వమోహేన భారత |
సర్వభూతాని సమ్మోహం
సర్గేయాన్తి పరస్తప ||

7.29 జరామరణమోక్షాయ
మామశ్రిత్య యతన్తి యే |
తే బ్రహ్మ తద్విదుః కృత్స్నమ్
అధ్యాత్మం కర్మ చాఖిలమ్ ||

7.28 యేషాం త్వన్తగతం పాపమ్
జనానాం పుణ్యకర్మణామ్ |
తే ద్వంద్వమోహనిర్ముక్తాః
భజన్తే మాం దృఢవ్రతాః ||

7.30 సాధిభూతాధిదైవం మాం
సాధియజ్ఞం చేయే విదుః |
ప్రయాణకాలేఽపి చ మాం
తే విదుర్మృతచేతసః ||

8 Akṣara-Parabrahma Yoga

8.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ అష్టమోఽధ్యాయః
అక్షరపరబ్రహ్మయోగః

8.1 అర్జున ఉవాచ
కిం తద్బ్రహ్మ కిమధ్యాత్మం
కిం కర్మ పురుషోత్తమ |
అధిభూతం చ కిం ప్రోక్తమ్
అధిదైవం కిముచ్యతే ||

8.2 అధియజ్ఞః కథం కోఽత్ర
దేహేఽస్మిన్మధుసూదన |
ప్రయాణకాలే చ కథం
జ్ఞేయోఽసి నియతాత్మభిః ||

8.3 శ్రీ భగవానువాచ
అక్షరమ్ బ్రహ్మ పరమం
స్వభావోఽధ్యాత్మముచ్యతే |
భూతభావద్భవకరః
విసర్గః కర్మసంజ్ఞోతః ||

8.4 అధిభూతం క్షరో భావః
పురుషశ్చాధిదైవతమ్ |
అధియజ్ఞోఽహమేవాత్ర
దేహీ దేహభృతాం వర ||

8.5 అస్తకాలే చ మామేవ
స్మరన్ముక్త్యా కలేవరమ్ |
యః ప్రయాతి స మద్భావం
యాతి నాస్త్యత్ర సంశయః ||

8.6 యం యం వాపి స్మరన్భావం
త్యజత్యన్తే కలేవరమ్ |
తం తమేవైతి కౌన్తేయ
సదా తద్భావభావితః ||

8.7 తస్మాత్సర్వేషు కాలేషు
మామనుస్మర యుధ్య చ |
మయ్యర్చితమనోబుద్ధిః
మామేవైష్యస్యసంశయమ్ ||

8.8 అభ్యాసయోగయుక్తేన
చేతసా నాన్యగామినా |
పరమం పురుషం దివ్యం
యాతి పార్థానుచింతయన్ ||

8.9 కవిం పురాణమనుశాసితారమ్
అణోరణీయాంసమనుస్మరేద్యః |
సర్వస్య ధాతారమచిన్త్యరూపమ్
ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ||

8.10 ప్రయాణకాలే మనసాఽచలేన
భక్త్యా యుక్తో యోగబలేన చైవ |
భ్రువోర్మధ్యే ప్రాణమావేశ్య సమ్యక్
స తం పరం పురుషముపైతి దివ్యం ||

8.11 యదక్షరం వేదవిదో వదన్తి
విశన్తి యద్యతయో వీతరాగాః |
యదిచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి
తత్తే పదం సంగ్రహేణ ప్రవక్ష్యే ||

8.12 సర్వద్వారాణి సంయమ్య
మనో హృది నిరుధ్య చ |
మూర్ధ్వాధాయాత్మనః ప్రాణమ్
ఆస్థితో యోగధారణాం ||

8.13 ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ
వ్యాహరన్మామనుస్మరన్ |
యః ప్రయాతి త్యజన్దేహం
స యాతి పరమాం గతిమ్ ||

8.14 అనన్యచేతాః సతతం
యో మాం స్మరతి నిత్యశః |
తస్యాహం సులభః పార్థ
నిత్యయుక్తస్య యోగినః ||

8.15 మాముపేత్య పునర్జన్మ
దుఃఖాలయమశాశ్వతమ్ |
నాపువన్తి మహాత్మానః
సంసిద్ధిం పరమాం గతాః ||

8.16 ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాః
పునరావర్తినోఽర్జున |
మాముపేత్య తు కౌన్తేయ
పునర్జన్మ న విద్యతే ||

8.17 సహస్రయుగపర్యంతమ్
అహర్యద్బ్రహ్మణో విదుః |
రాత్రిం యుగసహస్రాంతాం
తేఽహోరాత్రవిదో జనాః ||

8.18 అవ్యక్తాద్వ్యక్తయః సర్వాః
ప్రభవన్త్యహరాగమే |
రాత్ర్యాగమే ప్రలీయన్తే
తత్రైవావ్యక్తసంక్షేపే ||

8.19 భూతగ్రామః స ఏవాయం
భూత్వా భూత్వా ప్రలీయతే |
రాత్ర్యాగమేఽవశః పార్థ
ప్రభవత్యహరాగమే ||

8.20 పరస్తస్మాత్తు భావోఽన్యః
అవ్యక్తోఽవ్యక్తాత్సనాతనః |
యః స సర్వేషు భూతేషు
నశ్యత్సు న వినశ్యతి ||

8.21 అవ్యక్తోఽక్షర ఇత్యుక్తః
తమాహుః పరమాం గతిమ్ |
యం ప్రాప్య న నివర్తన్తే
తద్ధామ పరమం మమ ||

8.22 పురుషః స పరః పార్థ
భక్త్యా లభ్యస్త్యనన్యయా |
యస్యాన్తః స్థాని భూతాని
యేన సర్వమిదం తతమ్ ||

8.23 యత్ర కాలే త్వనావృతిమ్
ఆవృతిం చైవ యోగినః |
ప్రయాతా యాన్తి తం కాలం
వక్ష్యామి భరతర్షభ ||

8.24 అగ్నిర్వ్యోతిరహః శుక్లః
షణ్మాసా ఉత్తరాయణమ్ |
తత్ర ప్రయాతా గచ్ఛన్తి
బ్రహ్మ బ్రహ్మవిదో జనాః ||

8.25 ధూమో రాత్రిస్తథా కృష్ణః
షణ్మాసా దక్షిణాయనమ్ |
తత్ర చాన్ద్రమసం జ్యోతిః
యోగీ ప్రాప్య నివర్తతే ||

8.26 శుక్లకృష్ణే గతీ హ్యేతే
జగతః శాశ్వతే మతే |
ఏకయా యాత్యనావృతిమ్
అన్యయాఽఽవర్తతే పునః ||

8.27 నైతే సృతీ పార్థ జానన్
యోగీ ముహ్యతి కశ్చన |
తస్మాత్సర్వేషు కాలేషు
యోగయుక్తో భవార్జున ||

8.28 వేదేషు యజ్ఞేషు తపస్సు చైవ
దానేషు యత్ పుణ్యఫలం ప్రదిష్టమ్ |
అత్యేతి తత్సర్వమిదం విదిత్వా
యోగీ పరం స్థానముపైతి చాద్యమ్ ||

9 Rājavidyā-Rājaguhyā Yoga

9.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ నవమోఽధ్యాయః
రాజవిద్యారాజగుహ్యయోగః

9.1 శ్రీ భగవానువాచ
ఇదం తు తే గుహ్యతమమ్
ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే |
జ్ఞానం విజ్ఞానసహితం
యజ్ఞాత్వా మోక్ష్యసేఽశుభాత్ ||

9.2 రాజవిద్యా రాజగుహ్యం
పవిత్రమిదముత్తమమ్ |
ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం
సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్ ||

9.3 అశ్రద్ధధానాః పురుషాః
ధర్మస్యాస్య పరస్తప |
అప్రాప్య మాం నివర్తంతే
మృత్యుసంసారవర్తమాని ||

9.4 మయా తతమిదం సర్వం
జగదవ్యక్తమూర్తినా |
మత్స్థాని సర్వభూతాని
న చాహం తేష్వవస్థితః ||

9.5 న చ మత్స్థాని భూతాని
పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్ |
భూతభృన్నచ భూతస్థః
మమాత్మా భూతభావనః ||

9.6 యథాఽఽకాశస్థితో నిత్యం
వాయుః సర్వత్రగో మహాన్ |
తథా సర్వాణి భూతాని
మత్స్థానీత్యుపధారయ ||

9.7 సర్వభూతాని కౌన్తేయ
ప్రకృతిం యాన్తి మామికామ్ |
కల్పక్షయే పునస్తాని
కల్పాదౌ విస్మజామ్యహమ్ ||

9.8 ప్రకృతిం స్వామవష్టభ్య
విస్మజామి పునః పునః |
భూతగ్రామమిమం కృత్స్నమ్
అవశం ప్రకృతేర్వశాత్ ||

9.9 న చ మాం తాని కర్మాణి
నిబధ్నంతి ధనజ్ఞాయ |
ఉదాసీనవదాసీనమ్
అసక్తం తేషు కర్మసు ||

9.10 మయాధ్యక్షేణ ప్రకృతిః
సూయతే సచరాచరమ్ |
హేతునాఽనేన కౌన్తేయ
జగద్విపరివర్తతే ||

9.11 అవజానంతి మాం మూఢాః
మానుషీం తనుమాశ్రితమ్ |
పరం భావమజానంతః
మమ భూతమహేశ్వరమ్ ||

9.12 మోఘాశా మోఘకర్మాణః
మోఘజ్ఞానా విచేతసః |
రాక్షసీమాసురీం చైవ
ప్రకృతిం మోహినీం శ్రితాః ||

9.13 మహాత్మానస్తు మాం పార్థ
దైవీం ప్రకృతిమాశ్రితాః |
భజన్త్యనన్యమనసః
జ్ఞాత్వా భూతాదిమవ్యయమ్ ||

9.14 సతతం కీర్తయన్తో మాం
యతన్తశ్చ దృఢవ్రతాః |
నమస్యన్తశ్చ మామ్ భక్త్యా
నిత్యయుక్తా ఉపాసతే ||

9.15 జ్ఞానయజ్ఞేన చాప్యన్యే
యజన్తో మాముపాసతే |
ఏకత్వేన పృథక్త్వేన
బహుధా విశ్వతోముఖమ్ ||

9.16 అహం క్రతురహం యజ్ఞః
స్వధాహమహమాషధమ్ |
మన్తోఽహమహమేవాజ్యమ్
అహమగ్నిరహం హుతమ్ ||

9.17 పితాఽహమస్య జగతః
మాతా ధాతా పితామహః |
వేద్యం పవిత్రమోజ్కారః
ఋక్సామ యజురేవ చ ||

9.18 గతిర్భర్తా ప్రభుః సాక్షీ
నివాసః శరణం సుహృత్ |
ప్రభవః ప్రలయః స్థానం
నిధానం బీజమవ్యయమ్ ||

9.19 తపామ్యహమహం వర్షం
నిగృహ్ణామ్యుత్సృజామి చ |
అమృతం చైవ మృత్యుశ్చ
సదసచ్ఛాహమర్జున ||

9.20 త్రైవిద్యా మాం సోమపాః పూతపాపాః
యజ్ఞైరిష్ట్యా స్వర్గతిం ప్రార్థయన్తే |
తే పుణ్యమాసాద్య సురేన్ద్రలోకమ్
అశ్నన్తి దివ్యాన్దివి దేవభోగాన్ ||

9.21 తే తం భుక్త్వా స్వర్గలోకం విశాలం
క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశన్తి |
ఏవం త్రయీధర్మమనుప్రపన్నాః
గతాగతం కామకామా లభన్తే ||

9.22 అనన్యాశ్చింతయన్తో మాం
యే జనాః పర్యుపాసతే |
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం
యోగక్షేమం వహామ్యహమ్ ||

9.23 యేఽప్యన్యదేవతా భక్తాః
యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః |
తేఽపి మామేవ కౌన్తేయ
యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్ ||

9.24 అహం హి సర్వయజ్ఞానాం
భోక్తా చ ప్రభురేవ చ |
న తు మామభిజానన్తి
తత్త్వేనాతశ్చ్యవన్తి తే ||

9.25 యాన్తి దేవవ్రతా దేవాన్
పితౄన్ యాన్తి పితృవ్రతాః |
భూతాని యాన్తి భూతేజ్యాః
యాన్తి మద్యాజినోఽపి మామ్ ||

9.26 పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం
యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి |
తదహం భక్తుపహృతం
అశ్నామి ప్రయతాత్మనః ||

9.27 యత్కరోషి యదశ్నాసి
యజ్ఞహోషి దదాసి యత్ |
యత్తపస్యసి కౌన్తేయ
తత్కురుష్వ మదర్పణమ్ ||

9.31 క్షిప్రమ్ భవతి ధర్మాత్మా
శశ్వచ్ఛాంతిం నిగచ్ఛతి |
కౌన్తేయ ప్రతిజానీహి
న మే భక్తః ప్రణశ్యతి ||

9.28 శుభాశుభఫలైరేవం
మోక్ష్యసే కర్మబంధనైః |
సన్నాసయోగయుక్తాత్మా
విముక్తో మాముపైష్యసి ||

9.32 మామ్ హి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య
యేఽపి స్యుః పాపయోనయః |
స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాః
తేఽపి యాన్తి పరాం గతిమ్ ||

9.29 సమోఽహం సర్వభూతేషు
న మే ద్వేషోఽస్తి న ప్రియః |
యే భజన్తి తు మాం భక్త్యా
మయి తే తేషు చాప్యహమ్ ||

9.33 కిం పునర్భ్రాహ్మణాః పుణ్యాః
భక్తా రాజర్షయస్తథా |
అనిత్యమసుఖం లోకమ్
ఇమం ప్రాప్య భజన్స్య మామ్ ||

9.30 అపి చేత్సుదురాచారః
భజతే మామనన్యభాక్ |
సాధురేవ స మన్తవ్యః
సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః ||

9.34 మన్మనా భవ మద్భక్తః
మద్యాజీ మాం నమస్కరు |
మామేవైష్యసి యుక్త్యైవమ్
ఆత్మానం మత్పరాయణః ||

10 Vibhūti Yoga

10.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ దశమోఽధ్యాయః
విభుతియోగః

10.1 శ్రీ భగవానువాచ
భూయ ఏవ మహాబాహో
శృణు మే పరమం వచః |
యత్తేఽహం ప్రీయమాణాయ
వక్ష్యామి హితకామ్యయా ||

10.2 న మే విదుః సురగణాః
ప్రభవం న మహర్షయః |
అహమాదిర్హి దేవానాం
మహర్షీణాం చ సర్వశః ||

10.3 యో మామజమనాదిం చ
వేత్తి లోకమహేశ్వరమ్ |
అసమ్మాధః స మర్త్యేషు
సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ||

10.4 బుద్ధిర్జ్ఞానమసమ్మోహః
క్షమా సత్యం దమః శమః |
సుఖం దుఃఖం భవోఽభావః
భయం చాభయమేవ చ ||

10.5 అహింసా సమతా తుష్టిః
తపో దానం యశోఽయశః |
భవన్తి భావా భూతానాం
మత్త ఏవ పృథగ్విధాః ||

10.6 మహర్షయః సప్త పూర్వే
చత్వారో మనవస్తథా |
మద్భావా మానసా జాతాః
యేషాం లోక ఇమాః ప్రజాః ||

10.7 ఏతాం విభూతిం యోగం చ
మమ యో వేత్తి తత్త్వతః |
సోఽవికమ్పేన యోగేన
యుజ్యతే నాత్ర సంశయః ||

10.8 అహం సర్వస్య ప్రభవః
మత్తః సర్వం ప్రవర్తతే |
ఇతి మత్వా భజన్తే మాం
బుధా భావసమన్వితాః ||

10.9 మచ్ఛిత్తా మధతప్రాణాః
బోధయన్తః పరస్పరమ్ |
కథయన్తశ్చ మాం నిత్యం
తుష్యన్తి చ రమన్తి చ ||

10.10 తేషాం సతతయుక్తానాం
భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్ |
దదామి బుద్ధియోగం తం
యేన మాముపయాన్తి తే ||

10.11 తేషామేవానుకమ్పార్థమ్
అహమజ్ఞానజం తమః |
నాశయామ్యాత్మభావస్థః
జ్ఞానదీపేన భాస్వతా ||

10.12 అర్జున ఉవాచ
పరం బ్రహ్మ పరం ధామ
పవిత్రం పరమం భవాన్ |
పురుషం శాశ్వతం దివ్యమ్
ఆదిదేవమజం విభుమ్ ||

10.19 శ్రీ భగవానువాచ
హస్త తే కథయిష్యామి
దివ్యా హ్యత్మవిభూతయః |
ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ
నాస్త్వన్తో విస్తరస్య మే ||

10.13 ఆహుస్తామృషయః సర్వే
దేవర్షిర్భారదస్థా |
అసితో దేవలో వ్యాసః
స్వయం చైవ బ్రవీషి మే ||

10.20 అహమాత్మా గుడాకేశ
సర్వభూతాశయస్థితః |
అహమాదిశ్చ మధ్యం చ
భూతానామస్త ఏవ చ ||

10.14 సర్వమేతద్భుతం మన్యే
యన్మాం వదసి కేశవ |
న హి తే భగవన్స్వక్తిం
విదుర్దేవా న దానవాః ||

10.21 ఆదిత్యానామహమ్ విష్ణుః
జ్యోతిషాం రవిరంశుమాన్ |
మరీచిర్మరుతామస్మి
నక్షత్రాణామహం శశే ||

10.15 స్వయమేవాత్మనాఽఽత్మానం
వేత్థి త్వం పురుషోత్తమ |
భూతభావన భూతేశ
దేవదేవ జగత్పతే ||

10.22 వేదానాం సామవేదోఽస్మి
దేవానామస్మి వాసవః |
ఇన్ద్రియాణాం మనశ్చాస్మి
భూతానామస్మి చేతనా ||

10.16 వక్తుమర్హస్యశేషేణ
దివ్యా హ్యత్మవిభూతయః |
యాభిర్విభూతిభిర్లోకాన్
ఇమాంస్తస్వం వ్యాప్య తిష్ఠసి ||

10.23 రుద్రాణాం శంకరశ్చాస్మి
విత్తేశో యక్షరక్షసామ్ |
వసూనాం పావకశ్చాస్మి
మేరుః శిఖరిణామహమ్ ||

10.17 కథం విద్యామహం యోగిన్
త్వాం సదా పరిచింతయన్ |
కేషు కేషు చ భావేషు
చిన్తోఽసి భగవన్మయా ||

10.24 పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం
విద్ధి పార్థ బృహస్పతిమ్ |
సేనానీనామహం స్కన్ధః
సరసామస్మి సాగరః ||

10.18 విస్తరేణాత్మనో యోగం
విభూతిం చ జనార్దన |
భూయః కథయ తృప్తిర్హి
శృణ్వతో నాస్తి మేఽమృతమ్ ||

10.25 మహర్షీణాం భృగురహం
గిరామస్మైకమక్షరమ్ |
యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోఽస్మి
స్థావరాణాం హిమాలయః ||

10.26 అశ్వత్థః సర్వవృక్షాణాం
దేవర్షీణాం చ నారదః |
గంధర్వాణాం చిత్రరథః
సిద్ధానాం కపిలో మునిః ||

10.27 ఉచ్చేః శ్రవసమశ్వానాం
విద్ధి మామమృతోద్భవమ్ |
ఐరావతం గజేంద్రాణాం
నరాణాం చ నరాధిపమ్ ||

10.28 ఆయుధానామహం వజ్రం
ధేనూనామస్మి కామధుక్ |
ప్రజనశ్చాస్మి కన్దర్పః
సర్పాణామస్మి వాసుకిః ||

10.29 అనంతశ్చాస్మి నాగానాం
వరుణో యాదసామహమ్ |
పితృణామర్యమా చాస్మి
యమః సంయమతామహమ్ ||

10.30 ప్రహ్లాదశ్చాస్మి దైత్యానాం
కాలః కలయతామహమ్ |
మృగాణాం చ మృగేన్ద్రోఽహం
వైనతేయశ్చ పక్షిణామ్ ||

10.31 పవనః పవతామస్మి
రామః శస్త్రభృతామహమ్ |
ఝషాణాం మకరశ్చాస్మి
స్రోతసామస్మి జాహ్నువీ ||

10.32 సర్గాణామాదిరంతశ్చ
మధ్యం చైవాహమర్జున |
అధ్యాత్మవిద్యా విద్యానాం
వాదః ప్రవదతామహమ్ ||

10.33 అక్షరాణామకారోఽస్మి
ద్వంద్వః సామాసికస్య చ |
అహమేవాక్షయః కాలః
ధాతాఽహం విశ్వతోముఖః ||

10.34 మృత్యుః సర్వహరశ్చాహమ్
ఉద్భవశ్చ భవిష్యతామ్ |
కీర్తిః శ్రీర్వాక్స నారీణాం
స్మృతిర్మేధా ధృతిః క్షమా ||

10.35 బృహత్సామ తథా సామ్నాం
గాయత్రీ ఛన్దసామహమ్ |
మాసానాం మార్గశీర్షోఽహమ్
ఋతూనాం కుసుమాకరః ||

10.36 ద్యూతం ఛలయతామస్మి
తేజస్తేజస్వినామహమ్ |
జయోఽస్మి వ్యవసాయోఽస్మి
సత్త్వం సత్త్వవతామహమ్ ||

10.37 వృష్టీనాం వాసుదేవోఽస్మి
పాణ్డవానాం ధనజ్ఞాయః |
మునీనామప్యహం వ్యాసః
కవీనాముశనా కవిః ||

10.38 దణ్డో దమయతామస్మి
నీతిరస్మి జిగీషతామ్ |
మౌనం చైవాస్మి గుహ్యేనాం
జ్ఞానం జ్ఞానవతామహమ్ ||

10.39 యచ్ఛాపి సర్వభూతానాం
బీజం తదహమర్జున |
న తదస్తి వినా యత్యంతే
మయా భూతం చరాచరమ్ ||

10.40 నాన్తోఽస్మి మమ దివ్యానాం
విభూతీనాం పరంతప |
ఏష తూర్దేశతః ప్రోక్తః
విభూతేర్విస్తరో మయా ||

10.41 యద్యద్విభూతిమత్స్వత్త్వం
శ్రీమదూర్జితమేవ వా |
తత్తదేవావగచ్ఛ త్వం
మమ తేజోఽమృతమ్భవమ్ ||

10.42 అథవా బహునైతేన
కిం జ్ఞాతేన తవార్జున |
విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నమ్
ఏకాంశేన స్థితో జగత్ ||

11 Viśvarūpa Sandarśana Yoga

11.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ ఏకాదశోఽధ్యాయః
విశ్వరూప సందర్శన యోగః

11.1 అర్జున ఉవాచ
మదనుగ్రహాయ పరమం
గుహ్యమధ్యాత్మసంజ్ఞాతమ్ |
యత్త్వయోక్తం వచస్తేన
మోహోఽయం విగతో మమ ||

11.2 భవాప్యయౌ హి భూతానాం
శ్రుతో విస్తరశో మయా |
త్వత్తః కమలపత్రాక్ష
మాహాత్మ్యమపి చావ్యయమ్ ||

11.3 ఏవమేతద్యథాఽఽత్థ త్వమ్
ఆత్మానం పరమేశ్వర |
ద్రష్టుమిచ్ఛామి తే రూపమ్
ఐశ్వరమ్ పురుషోత్తమ ||

11.4 మన్యసే యది తచ్ఛక్యం
మయా ద్రష్టుమితి ప్రభో |
యోగేశ్వర తతో మే త్వం
దర్శయాత్మానమవ్యయమ్ ||

11.5 శ్రీ భగవానువాచ
పశ్య మే పార్థ రూపాణి
శతశోఽథ సహస్రశః |
నానావిధాని దివ్యాని
నానావర్ణకృతీని చ ||

11.6 పశ్యాదిత్యాన్వసూనుద్రాన్
అశ్వినౌ మరుతస్తథా |
బహూన్యదృష్టపూర్వాణి
పశ్యాశ్చర్యాణి భారత ||

11.7 ఇహైకస్థం జగత్కృత్స్నం
పశ్యాద్య సచరాచరమ్ |
మమ దేహే గుడాకేశ
యచ్ఛాన్యత్ ద్రష్టుమిచ్ఛసి ||

11.8 న తు మాం శక్యసే ద్రష్టుమ్
అనేనైవ స్వచక్షుషా |
దివ్యం దదామి తే చక్షుః
పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్ ||

11.9 సంజ్ఞాయ ఉవాచ
ఏవముక్త్వా తతో రాజన్
మహాయోగేశ్వరో హరిః |
దర్శయామాస పార్థాయ
పరమం రూపమైశ్వరమ్ ||

11.10 అనేకవక్త్రనయనమ్
అనేకాద్భుతదర్శనమ్ |
అనేకదివ్యాభరణం
దివ్యానేకోద్యతాయుధమ్ ||

11.11 దివ్యమాల్యామృరధరం
దివ్యగంధానులేపనమ్ |
సర్వాశ్చర్యమయం దేవమ్
అనంతం విశ్వతోముఖమ్ ||

11.12 దివి సూర్యసహస్రస్య
భవేద్యుగపదుత్థితా |
యది భాః సదృశే సా స్యాత్
భాసస్తస్య మహాత్మనః ||

11.19 అనాదిమధ్యాంతమనంతవీర్యమ్
అనంతబాహుం శశిసూర్యనేత్రమ్ |
పశ్యామి త్వాం దీప్తహుతాశవక్త్రం
స్వతేజసా విశ్వమిదం తపంతమ్ ||

11.13 తత్రైకస్థం జగత్కృత్స్నం
ప్రవిభక్తమనేకథా |
అపశ్యద్దేవదేవస్య
శరీరే పాణ్డవస్తదా ||

11.20 ద్యావాపృథివ్యేరిదమంతరం హి
వ్యాప్తం త్వయైకేన దిశశ్చ సర్వాః |
దృష్ట్వాద్భుతం రూపమిదం తవోగ్రం
లోకత్రయం ప్రవ్యథితం మహాత్మన్ ||

11.14 తతః స విస్మయావిష్టః
హృష్టరోమా ధన్జాయః |
ప్రణమ్య శిరసా దేవం
కృతాజ్ఞాలిరభాషత ||

11.21 అమీ హి త్వా సురసజ్ఞా విశన్తి
కేచిద్భీతాః ప్రాజ్ఞాలయో గృణన్తి |
స్వస్తీతుక్త్వా మహర్షిసిద్ధసజ్ఞాః
స్తువన్తి త్వాం స్తుతిభిః పుష్కలాభిః ||

11.15 అర్జున ఉవాచ
పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహీ
సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసజ్ఞాన్ |
బ్రహ్మణమీశం కమలాసనస్థమ్
ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దివ్యాన్ ||

11.22 రుద్రాదిత్యా వసవో యే చ సాధ్యాః
విశ్వేఽస్యినౌ మరుతశ్శృష్మపాశ్చ |
గన్ధర్వయక్షాసురసిద్ధసజ్ఞాః
వీక్షన్తే త్వాం విస్మితాశ్చైవ సర్వే ||

11.16 అనేకబాహూదరవక్త్రనేత్రం
పశ్యామి త్వా సర్వతోఽనంతరూపమ్ |
నాంతం న మధ్యం న పునస్తవాదిం
పశ్యామి విశ్వేశ్వర విశ్వరూప ||

11.23 రూపం మహత్తే బహువక్త్ర నేత్రం
మహాబాహో బహుబాహూరుపాదమ్ |
బహూదరం బహుదంష్ట్రాకరాలం
దృష్ట్వా లోకాః ప్రవ్యథితాస్తథాఽహమ్ ||

11.17 కిరీటినం గదినం చక్రిణం చ
తేజోరాశిం సర్వతో దీప్తిమంతమ్ |
పశ్యామి త్వాం దుర్నిరీక్ష్యం సమన్తాత్
దీప్తానలార్కద్యుతిమప్రమేయమ్ ||

11.24 నభః స్పృశం దీప్తమనేకవర్ణం
వ్యాతాననం దీప్తవిశాలనేత్రమ్ |
దృష్ట్వా హి త్వాం ప్రవ్యథితాంతరాత్మా
భృతిం న విన్దామి శమం చ విష్ణో ||

11.18 త్వమక్షరం పరమం వేదితవ్యం
త్వమస్య విశ్వస్య పరం నిధానమ్ |
త్వమవ్యయః శాశ్వతధర్మగోప్తా
సనాతనస్త్యం పురుషో మతో మే ||

11.25 దంష్ట్రాకరాలాని చ తే ముఖాని
దృష్ట్వైవ కాలానలసన్నిభాని |
దిశో న జానే న లభే చ శర్మ
ప్రసీద దేవేశ జగన్నివాస ||

11.26 అమీ చ త్వాం ధృతరాష్ట్రస్య పుత్రాః
సర్వే సహైవావనిపాలసజ్జైః |
భీష్మో ద్రోణః సూతపుత్రస్తథాఽసౌ
సహస్మదీయైరపి యోధముఖైః ||

11.27 వక్త్రాణి తే త్వరమాణా విశన్తి
దంష్ట్రాకరాలాని భయానకాని |
కేచిద్విలగ్నాదశనాన్తరేషు
సన్ధ్యశ్యన్తే చూర్ణితైరుత్తమాజ్ఞైః ||

11.28 యథా నదీనాం బహవోఽమ్బువేగాః
సముద్రమేవాభిముఖా ద్రవన్తి |
తథా తవామీ నరలోకవీరాః
విశన్తి వక్త్రాణ్యభివిజ్వలన్తి ||

11.29 యథా ప్రదీప్తం జ్వలనం పతజ్ఞాః
విశన్తి నాశాయ సమృద్ధవేగాః |
తథైవ నాశాయ విశన్తి లోకాః
తవాపి వక్త్రాణి సమృద్ధవేగాః ||

11.30 లేలిహ్యసే గ్రసమానః సమన్తాత్
లోకాన్సమగ్రాన్వదనైర్జ్వలద్భిః |
తేజోభిరాపూర్య జగత్సమగ్రం
భాసంతవోగ్రాః ప్రతపన్తి విష్ణోః ||

11.31 ఆఖ్యాహి మే కో భవానుగ్రరూపః
నమోఽస్తు తే దేవవర ప్రసీద |
విజ్ఞాతుమిచ్ఛామి భవంతమాద్యం
న హి ప్రజానామి తవ ప్రవృత్తిమ్ ||

11.32 శ్రీ భగవానువాచ
కాలోఽస్మి లోకక్షయకృత్ప్రవృద్ధః
లోకాన్సమాహర్తుమిహ ప్రవృత్తః |
ఋతేఽపి త్వా న భవిష్యన్తి సర్వే
యేఽవస్థితాః ప్రత్యనీకేషు యోధాః ||

11.33 తస్మాత్త్వముత్తిష్ఠ యశో లభస్య
జిత్వా శత్రూన్సుజ్ఞ్వ రాజ్యం సమృద్ధమ్ |
మయైవైతే నిహతాః పూర్వమేవ
నిమిత్తమాత్రం భవ సవ్యసాచిన్ ||

11.34 ద్రోణం చ భీష్మం చ జయద్రథం చ
కర్ణం తథాన్యానపి యోధవీరాన్ |
మయా హతాన్స్యం జహి మా వ్యధిష్ఠాః
యుధ్యస్య జేతాసి రణే సపత్నాన్ ||

11.35 సజ్జాయ ఉవాచ
ఏతచ్ఛ్రుత్వా వచనం కేశవస్య
కృతాజ్ఞాలిర్వేపమానః కిరీటీ |
నమస్కృత్వా భూయ ఏవాహ కృష్ణం
సగద్గదం భీతభీతః ప్రణమ్య ||

11.36 అర్జున ఉవాచ
స్థానే హృషీకేశ తవ ప్రకీర్త్యా
జగత్ప్రహృష్యత్యనురజ్యతే చ |
రక్షాంసి భీతాని దిశో ద్రవన్తి
సర్వే నమస్యన్తి చ సిద్ధసజ్ఞాః ||

11.37 కస్మాచ్ఛ తే న నమేరన్మహాత్మన్
గరీయసే బ్రహ్మణోఽప్యాదికర్త్రే |
అనన్త దేవేశ జగన్నివాస
త్వమక్షరం సదసత్తత్పురం యత్ ||

11.38 త్వమాదిదేవః పురుషః పురాణః
త్వమస్య విశ్వస్య పరం నిధానమ్ |
వేత్తాఽసి వేద్యం చ పరం చ ధామ
త్వయా తతం విశ్వమనన్తరూప ||

11.39 వాయుర్మమోఽగ్నిర్వరుణః శశాఙ్కః
ప్రజాపతిస్త్యం ప్రవితామహశ్చ |
నమో నమస్తేఽస్తు సహస్రకృత్యః
పునశ్చ భూయోఽపి నమో నమస్తే ||

11.40 నమః పురస్తాదథ పృష్ఠతస్తే
నమోఽస్తు తే సర్వత ఏవ సర్వ |
అనంతవీర్యామితవిక్రమస్త్వం
సర్వం సమాప్నోషి తతోఽసి సర్వః ||

11.41 సఖేతి మత్వా ప్రసభం యదుక్తం
హే కృష్ణ హే యాదవ హే సఖేతి |
అజానతా మహిమానం తవేదం
మయా ప్రమాదాత్ప్రణయేన వాఽపి ||

11.42 యచ్ఛాపహాసార్థమసత్కృతోఽసి
విహారశయ్యాసనభోజనేషు |
ఏకోఽథవాప్యచ్యుత తత్సమక్షం
తత్క్షామయే త్వామహమప్రమేయమ్ ||

11.43 పితాసి లోకస్య చరాచరస్య
త్వమస్య పూజ్యశ్చ గురుర్గరీయాన్ |
న త్వత్సమోఽస్త్వభ్యధికః కుతోఽన్యః
లోకత్రయేఽప్యప్రతిమప్రభావ ||

11.44 తస్మాత్ప్రణమ్య ప్రణిధాయ కాయం
ప్రసాదయే త్వామహమీశమీడ్యమ్ |
పితేవ పుత్రస్య సఖేవ సఖ్యుః
ప్రియః ప్రియార్హస్వాసి దేవ సోఽధుమ్ ||

11.45 అదృష్టపూర్వం హృషితోఽస్మి దృష్ట్వా
భయేన చ ప్రవ్యథితం మనో మే |
తదేవ మే దర్శయ దేవరూపం
ప్రసీద దేవేశ జగన్నివాస ||

11.46 కిరీటినం గదినం చక్రహస్తమ్
ఇచ్ఛామి త్వం ద్రష్టుమహం తథైవ |
తేనైవ రూపేణ చతుర్భుజేన
సహస్రబాహో భవ విశ్వమూర్తే ||

11.47 శ్రీ భగవానువాచ
మయా ప్రసన్నేన తవార్జునేదం
రూపం పరం దర్శితమాత్మయోగాత్ |
తేజోమయం విశ్వమనంతమాద్యం
యన్మే త్వదన్యేన న దృష్టపూర్వమ్ ||

11.48 న వేదయజ్ఞాధ్యయనైర్న దానైః
న చ క్రియాభిర్న తపోభిరుగ్రైః |
ఏవంరూపః శక్య అహం నృలోకే
ద్రష్టుం త్వదన్యేన కురుప్రవీర ||

11.49 మా తే వ్యథా మా చ విమూఢభావః
దృష్ట్వా రూపం ఘోరమీదృఙ్మమేదమ్ |
వ్యపేతభీః ప్రీతమనాః పునస్త్యం
తదేవ మే రూపమిదం ప్రపశ్య ||

11.50 సజ్జాయ ఉవాచ
ఇత్యర్జునం వాసుదేవస్తథోక్త్వా
స్వకం రూపం దర్శయామాస భూయః |
ఆశ్వాసయామాస చ భీతమేనం
భూత్వా పునః సౌమ్యవపుర్మహాత్మా ||

11.51 అర్జున ఉవాచ
దృష్ట్వేదం మానుషం రూపం
తవ సౌమ్యం జనార్దన |
ఇదానీమస్మి సంవృత్తః
సచేతాః ప్రకృతిం గతః ||

11.52 శ్రీ భగవానువాచ
సుదుర్దర్శమిదం రూపం
దృష్టవానసి యన్మమ |
దేవా అప్యస్య రూపస్య
నిత్యం దర్శనకాఙ్క్షిణః ||

11.53 నాహం వేదైర్న తపసా
న దానేన న చేజ్యయా |
శక్య ఏవంవిధో ద్రష్టుం
దృష్టవానసి మాం యథా ||

11.54 భక్త్యా త్వనన్యయా శక్యః
అహమేవంవిధేఽర్జున |
జ్ఞాతుం ద్రష్టుం చ తత్త్వేన
ప్రవేష్టుం చ పరంతప ||

11.55 మత్కర్మకృన్మత్స్వరమః
మద్భక్తః సజ్గవర్జితః |
నిర్వైరః సర్వభూతేషు
యః స మామేతి పాణ్డవ ||

12 Bhakti Yoga

12.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ ద్వాదశోఽధ్యాయః
భక్తియోగః

12.1 అర్జున ఉవాచ
ఏవం సతతయుక్తా యే
భక్తాస్త్యాం పర్యుపాసతే |
యే చాప్యక్షరమవ్యక్తం
తేషాం కే యోగవిత్తమాః ||

12.2 శ్రీ భగవాన్ ఉవాచ
మయ్యావేశ్య మనో యే మాం
నిత్యయుక్తా ఉపాసతే |
శ్రద్ధయా పరయోపేతాః
తే మే యుక్తతమా మతాః ||

12.3 యే త్వక్షరమనిర్దేశ్యమ్
అవ్యక్తం పర్యుపాసతే |
సర్వత్రగమచిన్త్యమ్ చ
కూటస్థమచలమ్ ద్రువం ||

12.4 సన్నియమ్యేన్ద్రియగ్రామం
సర్వత్ర సమబుద్ధయః |
తే ప్రాప్నువంతి మామేవ
సర్వభూతహితే రతాః ||

12.5 క్లేశోఽధికతరస్తేషామ్
అవ్యక్తాసక్తచేతసామ్ |
అవ్యక్తా హి గతిర్దుఃఖం
దేహవద్భిరవాప్యతే ||

12.6 యే తు సర్వాణి కర్మాణి
మయి సన్న్వస్య మత్పరాః |
అనన్యేనైవ యోగేన
మాం ధ్యాయంత ఉపాసతే ||

12.7 తేషామహం సముద్ధర్తా
మృత్యుసంసారసాగరాత్ |
భవామి నచిరాత్పార్థ
మయ్యావేశితచేతసామ్ ||

12.8 మయ్యేవ మన ఆధత్స్వ
మయి బుద్ధిం నివేశయ |
నివసిష్యసి మయ్యేవ
అత ఊర్ధ్వం న సమ్మయః ||

12.9 అథ చిత్తం సమాధాతుం
న శక్నోషి మయి స్థిరమ్ |
అభ్యాసయోగేన తతః
మామిచ్ఛాప్తుం ధనజ్ఞాయ ||

12.10 అభ్యాసేఽప్యసమర్థోఽసి
మత్కర్మపరమో భవ |
మదర్థమపి కర్మాణి
కుర్వన్సిద్ధిమవాప్యసి ||

12.11 అథైతదప్యశక్తోఽసి
కర్తుం మద్యేగమాశ్రితః |
సర్వకర్మఫలత్యాగం
తతః కురు యతాత్మవాన్ ||

12.12 శ్రేయో హి జ్ఞానమభ్యాసాత్
జ్ఞానాధ్యానం విశిష్యతే |
ధ్యానాత్కర్మఫలత్యాగః
త్యాగాచ్ఛాన్తిరనంతరమ్ ||

12.13 అద్వైష్టా సర్వభూతానాం
మైత్రః కరుణ ఏవ చ |
నిర్మమో నిరహంకారః
సమదుఃఖసుఖః క్షమీ ||

12.14 సన్తుష్టః సతతం యోగీ
యతాత్మా దృఢనిశ్చయః |
మయ్యర్పితమనోబుద్ధిః
యో మద్భక్తః స మే ప్రియః ||

12.15 యస్మాన్నోద్విజతే లోకః
లోకాన్నోద్విజతే చ యః |
హర్షామర్షభయోద్వేగైః
ముక్తో యః స చ మే ప్రియః ||

12.16 అనపేక్షః శుచిర్దక్షః
ఉదాసీనో గతవ్యథః |
సర్వారంభపరిత్యాగీ
యో మద్భక్తః స మే ప్రియః ||

12.17 యో న హృష్యతి న ద్వేష్టి
న శోచతి న కాఙ్క్షతి |
శుభాశుభపరిత్యాగీ
భక్తిమాన్యః స మే ప్రియః ||

12.18 సమః శత్రౌ చ మిత్రే చ
తథా మానాపమానయోః |
శీతోష్ణసుఖదుఃఖేషు
సమః సంగ్గవివర్జితః ||

12.19 తుల్యనిష్టాస్తుతిర్మానీ
సన్తుష్టో యేన కేనచిత్ |
అనికేతః స్థిరమతిః
భక్తిమాన్మే ప్రియో నరః ||

12.20 యే తు ధర్మామృతమిదం
యథోక్తం పర్యుపాసతే |
శ్రద్ధధానా మత్సరమాః
భక్తాస్తేఽతీవ మే ప్రియాః ||

13 Kṣetrakṣetrājñavibhāga Yoga

13.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ త్రయోదశోఽధ్యాయః
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞవిభాగయోగః

13.1 అర్జున ఉవాచ
ప్రకృతిం పురుషం చైవ
క్షేత్రం క్షేత్రజ్ఞమేవ చ |
ఏతత్ వేదితుమిచ్ఛామి
జ్ఞానం జ్ఞేయం చ కేశవ ||

13.2 శ్రీ భగవానువాచ
ఇదం శరీరం కౌన్తేయ
క్షేత్రమిత్యభిధీయతే |
ఏతద్వే వేత్తి తం ప్రాహుః
క్షేత్రజ్ఞ ఇతి తద్విదః ||

13.3 క్షేత్రజ్ఞం చాపి మాం విద్ధి
సర్వక్షేత్రేషు భారత |
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞయోర్జ్ఞానం
యత్తజ్ఞానం మతం మమ ||

13.4 తత్క్షేత్రం యచ్చ యాదృక్
యద్వికారి యతశ్చ యత్ |
స చ యో యత్యుభావశ్చ
తత్సమాసేన మే శృణు ||

13.5 ఋషిభిర్బహుధా గీతం
ఛన్దోభిర్వివిధైః పృథక్ |
బ్రహ్మసూత్రపదైశ్చైవ
హేతుమద్భిర్వినిశ్చితైః ||

13.6 మహాభూతాన్యహజ్కారః
బుద్ధిరవ్యక్తమేవ చ |
ఇన్ద్రియాణి దశైకం చ
పంచ చేన్ద్రియగోచరాః ||

13.7 ఇచ్ఛా ద్వేషః సుఖం దుఃఖం
సజ్ఞాతశ్చేతనా ధృతిః |
ఏతత్క్షేత్రం సమాసేన
సవికారముదాహృతమ్ ||

13.8 అమానిత్యమదంభిత్వమ్
అహింసా క్షాన్తిరార్జవమ్ |
ఆచార్యేపాసనం శౌచం
స్థైర్యమాత్మవినిగ్రహః ||

13.9 ఇన్ద్రియార్థేషు వైరాగ్యమ్
అనహజ్కార ఏవ చ |
జన్మమృత్యుజరావ్యాధి
దుఃఖదోషానుదర్శనమ్ ||

13.10 అసక్తిరనభిష్ప్రజ్ఞః
పుత్రదారగృహాదిషు |
నిత్యం చ సమచిత్తత్వమ్
ఇష్టానిష్టోపపత్తిషు ||

13.11 మయి చానన్యయోగేన
భక్తిరవ్యభిచారిణీ |
వివిక్తదేశసేవిత్వమ్
అరతిర్జనసంసది ||

13.12 అధ్యాత్మజ్ఞాననిత్యత్వం
తత్త్వజ్ఞానార్థదర్శనమ్ |
ఏతజ్ఞానమితి ప్రోక్తమ్
అజ్ఞానం యదతోఽన్యథా ||

13.13 జ్ఞేయం యత్తత్ప్రవక్త్యామి
యజ్ఞాత్వాఽమృతమశ్నుతే |
అనాదిమత్పరం బ్రహ్మ
న సత్తన్నాసదుచ్యతే ||

13.14 సర్వతః పాణిపాదం తత్
సర్వతోఽక్షిరోముఖమ్ |
సర్వతః శ్రుతిమల్లోకే
సర్వమావృత్య తిష్ఠతి ||

13.15 సర్వేంద్రియగుణాభాసం
సర్వేంద్రియవివర్జితమ్ |
అసక్తం సర్వభృచ్చేవ
నిర్గుణం గుణభోక్తృ చ ||

13.16 బహిరంతశ్చ భూతానామ్
అచరం చరమేవ చ |
సూక్ష్మత్వాత్తదవిజ్ఞేయం
దూరస్థం చాన్తికే చ తత్ ||

13.17 అవిభక్తం చ భూతేషు
విభక్తమివ చ స్థితమ్ |
భూతభర్తృ చ తజ్జేయం
గ్రసిష్ఠు ప్రభవిష్ఠు చ ||

13.18 జ్యోతిషామపి తజ్జ్యోతిః
తమసః పరముచ్యతే |
జ్ఞానం జ్ఞేయం జ్ఞానగమ్యం
హృది సర్వస్య విస్థితమ్ ||

13.19 ఇతి క్షేత్రం తథా జ్ఞానం
జ్ఞేయం చోక్తం సమాసతః |
మద్భక్త ఏతద్విజ్ఞాయ
మద్భావాయోపపద్యతే ||

13.20 ప్రకృతిం పురుషం చైవ
విద్ధ్యనాదీ ఉభావపి |
వికారాంశ్చ గుణాంశ్చైవ
విద్ధి ప్రకృతిసమ్భవాన్ ||

13.21 కార్యకరణకర్తృత్వే
హేతుః ప్రకృతిరుచ్యతే |
పురుషః సుఖదుఃఖానాం
భోక్తృత్వే హేతురుచ్యతే ||

13.22 పురుషః ప్రకృతిస్థో హి
భుజ్తే ప్రకృతిజాన్గుణాన్ |
కారణం గుణసజ్జోఽస్య
సదసద్యోనిజన్మసు ||

13.23 ఉపద్రష్టాఽనుమన్తా చ
భర్తా భోక్తా మహేశ్వరః |
పరమాత్మేతి చాప్యుక్తః
దేహేఽస్మిన్నురుషః పరః ||

13.24 య ఏవం వేత్తి పురుషం
ప్రకృతిం చ గుణైః సహ |
సర్వథా వర్తమానోఽపి
న స భూయోఽభిజాయతే ||

13.25 ధ్యానేనాత్మని పశ్యన్తి
కేచిదాత్మానమాత్మనా |
అన్యే సాఙ్ఖ్యేన యోగేన
కర్మయోగేన చాపరే ||

13.26 అన్యే త్యేవమజానంతః
శ్రుత్వాఽన్యేభ్య ఉపాసతే |
తేఽపి చాతితరన్యేవ
మృత్యుం శ్రుతిపరాయణాః ||

13.27 యావత్సజ్జాయతే కిఞ్చిత్
సత్త్వం స్థావరజङ्గమమ్ |
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞసంయోగాత్
తద్విద్ధి భరతర్షభ ||

13.28 సమం సర్వేషు భూతేషు
తిష్ఠంతం పరమేశ్వరమ్ |
వినశ్యత్స్వవినశ్యంతం
యః పశ్యతి స పశ్యతి ||

13.29 సమం పశ్యన్తి సర్వత్ర
సమవస్థితమీశ్వరమ్ |
న హినస్త్యాత్మానాఽఽత్మానం
తతో యాతి పరాం గతిమ్ ||

13.30 ప్రకృత్యైవ చ కర్మాణి
క్రియమాణాని సర్వశః |
యః పశ్యతి తథాఽఽత్మానమ్
అకర్తారం స పశ్యతి ||

13.31 యదా భూతపుథగ్భావమ్
ఏకస్థమనుపశ్యతి |
తత ఏవ చ విస్తారం
బ్రహ్మ సమృద్ధ్యతే తదా ||

13.32 అనాదిత్వాన్నిర్గుణత్వాత్
పరమాత్మాయమవ్యయః |
శరీరస్థోఽపి కాస్తేయ
న కరోతి న లిప్యతే ||

13.33 యథా సర్వగతం సౌఖ్యాత్
ఆకాశం నోపలిప్యతే |
సర్వత్రావస్థితో దేహే
తథాఽఽత్మా నోపలిప్యతే ||

13.34 యథా ప్రకాశయత్యేకః
కృత్స్నం లోకమిమం రవిః |
క్షేత్రం క్షేత్రీ తథా కృత్స్నం
ప్రకాశయతి భారత ||

13.35 క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞయోరేవమ్
అంతరం జ్ఞానచక్షుషా |
భూతప్రకృతిమోక్షం చ
యే విదుర్యాన్తి తే పరమ్ ||

14 Guṇatrayavibhāga Yoga

14.0 ఓం శ్రీపరమాత్మనే నమః
అథ చతుర్థశ్చైధ్యాయః
గుణత్రయవిభాగయోగః

14.1 శ్రీ భగవానువాచ
పరం భూయః ప్రవక్ష్యామి
జ్ఞానానాం జ్ఞానముత్తమమ్ |
యజ్ఞాత్వా మునయః సర్వే
పరాం సిద్ధిమితో గతాః ||

14.2 ఇదం జ్ఞానముపాశ్రిత్య
మమ సాధర్మ్యమాగతాః |
సర్గేఽపి నోపజాయంతే
ప్రలయే న వ్యథంతి చ ||

14.3 మమ యోనిర్మహద్భ్రహ్మా
తస్మిన్గర్భం దధామ్యహమ్ |
సమ్భవః సర్వభూతానాం
తతో భవతి భారత ||

14.4 సర్వయోనిషు కౌన్తేయ
మూర్తయః సమ్భవంతి యాః |
తాసాం బ్రహ్మ మహద్వేనిః
అహం బీజప్రదః పితా ||

14.5 సత్త్వం రజస్తమ ఇతి
గుణాః ప్రకృతిసమ్భవాః |
నిబద్ధన్తి మహాబాహో
దేహే దేహినమవ్యయమ్ ||

14.6 తత్ర సత్త్వం నిర్మలత్వాత్
ప్రకాశకమనామయమ్ |
సుఖసజ్జేన బద్ధాతి
జ్ఞానసజ్జేన చానఘ ||

14.7 రజో రాగాత్మకం విద్ధి
తృష్ణాసంక్లంశముద్భవమ్ |
తన్నిబద్ధాతి కౌన్తేయ
కర్మసజ్జేన దేహినమ్ ||

14.8 తమస్తస్వజ్ఞానజం విద్ధి
మోహనం సర్వదేహినామ్ |
ప్రమాదాలస్యనిద్రాభిః
తన్నిబద్ధాతి భారత ||

14.9 సత్త్వం సుఖే సజ్ఞాయతి
రజః కర్మణి భారత |
జ్ఞానమావృత్య తు తమః
ప్రమాదే సజ్ఞాయత్యుత ||

14.10 రజస్తమశ్చాభిభూయ
సత్త్వం భవతి భారత |
రజః సత్త్వం తమశ్చైవ
తమః సత్త్వం రజస్తథా ||

14.11 సర్వద్వారేషు దేహేఽస్మిన్
ప్రకాశ ఉపజాయతే |
జ్ఞానం యదా తదా విద్యాత్
వివృద్ధం సత్త్వమిత్యుత ||

14.12 లోభః ప్రవృత్తిరారమ్భః
కర్మణామశమః స్పృహ |
రజస్యేతాని జాయంతే
వివృద్ధే భరతర్షభ ||

14.13 అప్రకాశోఽప్రవృత్తిశ్చ
ప్రమాదో మోహ ఏవ చ |
తమస్యేతాని జాయంతే
వివృద్ధే కురునన్దన ||

14.14 యదా సత్త్వే ప్రవృద్ధే తు
ప్రలయం యాతి దేహభృత్ |
తదోత్తమవిదాం లోకాన్
అమలాన్పుతిపద్యతే ||

14.15 రజసి ప్రలయం గత్వా
కర్మసంక్లిష జాయతే |
తథా ప్రలీనస్తమసి
మూఢయోనిషు జాయతే ||

14.16 కర్మణః సుకృతస్యాహుః
సాత్త్వికం నిర్మలం ఫలమ్ |
రజసస్తు ఫలం దుఃఖమ్
అజ్ఞానం తమసః ఫలమ్ ||

14.17 సత్త్వాత్సంజ్ఞాయతే జ్ఞానం
రజసో లోభ ఏవ చ |
ప్రమాదమోహౌ తమసః
భవతోఽజ్ఞానమేవ చ ||

14.18 ఊర్ధ్వం గచ్ఛంతి సత్త్వస్థాః
మధ్యే తిష్ఠంతి రాజసాః |
జఘన్యగుణవృత్తిస్థాః
అధో గచ్ఛంతి తామసాః ||

14.19 నాన్యం గుణేభ్యః కర్తారం
యదా ద్రష్టాఽనుపశ్యతి |
గుణేభ్యశ్చ పరం వేత్తి
మద్భావం సోఽధిగచ్ఛతి ||

14.20 గుణానేతానతీత్య త్రీన్
దేహీ దేహసముద్భవాన్ |
జన్మమృత్యుజరాదుఃఖైః
విముక్తోఽమృతమశ్నుతే ||

14.21 అర్జున ఉవాచ
కైర్నిజైస్త్రీన్గుణానేతాన్
అతీతో భవతి ప్రభో |
కిమాచారః కథం చైతాన్
త్రీన్గుణానతివర్తతే ||

14.22 శ్రీ భగవానువాచ
ప్రకాశం చ ప్రవృత్తిం చ
మోహమేవ చ పాణ్డవ |
న ద్వేష్టి సమ్ప్రవృత్తాని
న నివృత్తాని కాఙ్క్షతి ||

14.23 ఉదాసీనవదాసీనః
గుణైర్వ్యో న విచాల్యతే |
గుణా వర్తన్త ఇత్యేవ
యోఽవతిష్ఠతి నేఙ్గతే ||

14.24 సమదుఃఖసుఖః స్వస్థః
సమలోష్ఠాశ్మకాఙ్గానః |
తుల్యప్రియాప్రియో ధీరః
తుల్యనిన్దాత్మసంస్తుతిః ||

14.25 మానాపమానయోస్తుల్యః
తుల్యో మిత్రారిపక్షయోః |
సర్వారమ్భపరిత్యాగీ
గుణాతీతః స ఉచ్యతే ||

14.26 మాం చ యోఽవ్యభిచారేణ
భక్తియోగేన సేవతే |
స గుణాన్మమతీత్యైతాన్
బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ||

14.27 బ్రహ్మణో హి ప్రతిష్ఠాఽహమ్
అమృతస్యావ్యయస్య చ |
శాశ్వతస్య చ ధర్మస్య
సుఖస్యైకాన్తికస్య చ ||

15 Puruṣottama-Prāpti Yoga

15.0 ఓం శ్రీపరమాత్మనే నమః
అథ పంచదశోఽధ్యాయః
పురుషోత్తమప్రప్తియోగః

15.1 శ్రీభగవాన్ ఉవాచ
ఊర్ధ్వమూలమధః* శాఖమ్
అశ్వత్థం ప్రాహురవ్యయమ్ |
ఛన్దాంసి యస్య పర్జాని
యస్తం వేద స వేదవిత్ ||

15.2 అథశ్చోర్ధ్వం ప్రసృతాస్తస్య శాఖాః
గుణప్రవృద్ధా విషయప్రవాళాః |
అథశ్చ మూలాన్యనుసంతాని
కర్మానుబంధీని మనుష్యలోకే ||

15.3 న రూపమస్యేహ తథేపలభ్యతే
నాన్తో న చాదిర్న చ సంప్రతిష్ఠా |
అశ్వత్థమేనం సువిరూఢమూలమ్
అసంక్లశస్త్రేణ దృఢేన చిత్వా ||

15.4 తతః పదం తత్పరిమార్గితవ్యం
యస్మిన్గతా న నివర్తంతి భూయః |
తమేవ చాద్యం పురుషం ప్రపద్యే
యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ ||

15.5 నిర్మానమోహో జితసంక్లదోషాః
అధ్యాత్మనిత్యా వినివృత్తకామాః |
ద్యవైర్విర్విముక్తాః సుఖదుఃఖ సజ్ఞాః
గచ్ఛన్త్యమూఢాః పదమవ్యయం తత్ ||

15.6 న తద్భాసయతే సూర్యః
న శశాంక్సే న పావకః |
యద్గత్వా న నివర్తంతే
తద్ధామ పరమం మమ ||

15.7 మమైవాంశో జీవలోకే
జీవభూతః సనాతనః |
మనః షష్ఠానీన్ద్రియాణి
ప్రకృతిస్థాని కర్షంతి ||

15.8 శరీరం యదవాప్నోతి
యచ్ఛాప్యత్క్రామతీశ్వరః |
గృహీత్వైతాని సంయాతి
వాయుర్గన్ధానివాశయాత్ ||

15.9 శ్రోత్రం చక్షుః స్పర్శనం చ
రసనం ఘ్రాణమేవ చ |
అధిష్ఠాయ మనశ్చాయం
విషయానుపసేవతే ||

15.10 ఉత్క్రామంతం స్థితం వాఽపి
భుజ్జానం వా గుణాన్వితమ్ |
విమూఢా నానుపశ్యంతి
పశ్యంతి జ్ఞానచక్షుషః ||

15.11 యతన్తో యోగినఃశ్చైనం
పశ్యన్త్యాత్మన్యవస్థితమ్ |
యతన్తోఽప్యకృతాత్మానః
నైనం పశ్యన్త్యచేతసః ||

15.12 యదాదిత్యగతం తేజః
జగద్భాసయతేఽఖిలమ్ |
యచ్ఛస్త్యమసి యచ్ఛాగ్నౌ
తత్తేజో విధి మామకమ్ ||

15.13 గామావిశ్య చ భూతాని
ధారయామ్యహమోజసా |
పుష్టామి చౌషధీః సర్వాః
సోమో భూత్వా రసాత్మకః ||

15.14 అహం వైశ్వానరే భూత్వా
ప్రాణీనాం దేహమాశ్రితః |
ప్రాణాపానసమాయుక్తః
పచామ్యన్నం చతుర్విధమ్ ||

15.15 సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టః
మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనం చ |
వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః
వేదాస్తకృద్వేదవిదేవ చాహమ్ ||

15.16 ద్వావిమౌ పురుషౌ లోకే
క్షరశ్చక్షర ఏవ చ |
క్షరః సర్వాణి భూతాని
కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే ||

15.17 ఉత్తమః పురుషస్త్యన్యః
పరమాత్మేత్యుదాహృతః |
యో లోకత్రయమావిశ్య
బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః ||

15.18 యస్మాత్క్షరమతీతోఽహమ్
అక్షరాదపి చోత్తమః |
అతోఽస్మి లోకే వేదే చ
ప్రథితః పురుషోత్తమః ||

15.19 యో మామేవమసమ్మాధః
జానాతి పురుషోత్తమమ్ |
స సర్వవిద్యజతి మాం
సర్వభావేన భారత ||

15.20 ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రమ్
ఇదముక్తం మయాఽనఘ |
ఏతద్బుద్ధ్వా బుద్ధిమాన్యోత్
కృతకృత్యశ్చ భారత ||

16 Daivāsura Sampad Vibhāga Yoga

16.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ షోడశోఽధ్యాయః
దైవాసురసంబద్ధిభాగయోగః

16.6 ద్వౌ భూతసర్గౌ లోకేఽస్మిన్
దైవ ఆసుర ఏవ చ |
దైవో విస్తరశః ప్రోక్తః
ఆసురం పార్థ మే శృణు ||

16.1 శ్రీ భగవానువాచ
అభయం సత్త్వసంశుద్ధిః
జ్ఞానయోగవ్యవస్థితీః |
దానం దమశ్చ యజ్ఞశ్చ
స్వాధ్యాయస్తప ఆర్థవమ్ ||

16.7 ప్రవృత్తిం చ నివృత్తిం చ
జనా న విదురాసురాః |
న శౌచం నాపి చాచారః
న సత్యం తేషు విద్యతే ||

16.2 అహింసా సత్యమక్రోధః
త్యాగః శాన్తిరపైశునమ్ |
దయా భూతేష్వలోలుప్త్యం
మార్దవం హ్రీరచాపలమ్ ||

16.8 అసత్యమప్రతిఘ్నం తే
జగదాహురనీశ్వరమ్ |
అపరస్పరసమ్భూతం
కిమన్యత్కామహైతుకమ్ ||

16.3 తేజః క్షమా ధృతిః శౌచమ్
అద్రోహో నాతిమానితా |
భవంతి సమృద్ధం దైవీమ్
అభిజాతస్య భారత ||

16.9 ఏతాం దృష్టిమవష్టభ్య
నష్టాత్మానోఽల్పబుద్ధయః |
ప్రభవన్త్యుగ్రకర్మాణః
క్షయాయ జగతోఽహితాః ||

16.4 దమ్భో దర్పోఽభిమానశ్చ
క్రోధః పారుష్యమేవ చ |
అజ్ఞానం చాభిజాతస్య
పార్థ సమృద్ధమాసురీమ్ ||

16.10 కామమాశ్రిత్య దుష్కారం
దమ్భమానమదాన్వితాః |
మోహోద్భవీత్వాసద్గ్రాహన్
ప్రవర్తంతేఽశుచివ్రతాః ||

16.5 దైవీ సమృద్ధిమోక్షాయ
నిబన్ధాయాసురీ మతా |
మా శుచః సమృద్ధం దైవీమ్
అభిజాతోఽసి పాణ్డవ ||

16.11 చిన్తామపరిమేయాం చ
ప్రలయాన్తాముపాశ్రితాః |
కామోపభోగపరమాః
ఏతావదితి నిశ్చితాః ||

16.12 ఆశాపాశశతైర్బద్ధాః
కామక్రోధపరాయణాః |
ఈహస్తే కామభోగార్థమ్
అన్యాయేనార్థసంపన్నయాన్ ||

16.13 ఇదమద్య మయా లబ్ధమ్
ఇమం ప్రాప్యే మనోరథమ్ |
ఇదమస్తీదమపి మే
భవిష్యతి పునర్థనమ్ ||

16.14 అసౌ మయా హతః శత్రుః
హనిష్యే చాపరానపి |
ఈశ్వరోఽహమహం భోగీ
సిద్ధోఽహం బలవాన్సుఖీ ||

16.15 ఆఢ్యేఽభిజనవానస్మి
కోఽన్యోఽస్తి సదృశో మయా |
యక్ష్యే దాస్యామి మోదిష్యే
ఇత్యజ్ఞానవిమోహితాః ||

16.16 అనేకచిత్తవిభ్రాంతాః
మోహజాలసమావృతాః |
ప్రసక్తాః కామభోగేషు
పతన్తి నరకేఽశుచౌ ||

16.17 ఆత్మసమ్భావితాః స్తब्ధాః
ధనమానమదాన్వితాః |
యజన్తే నామయజ్ఞైస్తే
దమ్బేనావిధిపూర్వకమ్ ||

16.18 అహంకారం బలం దర్పం
కామం క్రోధం చ సంశ్రితాః |
మామాత్మపరదేహేషు
ప్రద్యుషంతేభ్యసూయకాః ||

16.19 తానహం ద్విషతః క్రూరాన్
సంసారేషు నరాధమాన్ |
క్షిపామ్యజస్తమశుభాన్
ఆసురీష్వేవ యోనిషు ||

16.20 ఆసురీం యోనిమాపన్నాః
మూఢా జన్మని జన్మని |
మామప్రాప్యైవ కౌన్తేయ
తతో యాన్త్యధమాం గతిమ్ ||

16.21 త్రివిధం నరకస్యేదం
ద్వారం నాశనమాత్మనః |
కామః క్రోధస్తథా లోభః
తస్మాదేతత్త్రయం త్యజేత్ ||

16.22 ఏతైర్విముక్తః కౌన్తేయ
తమోద్వారైస్త్రైభిర్నరః |
ఆచరత్యాత్మనః శ్రేయః
తతో యాతి పరాం గతిమ్ ||

16.23 యః శాస్త్రవిధిముత్సృజ్య
వర్తతే కామకారతః |
న స సిద్ధిమవాప్నోతి
న సుఖం న పరాం గతిమ్ ||

16.24 తస్మాచ్ఛాస్త్రం ప్రమాణం తే
కార్యాకార్యవ్యవస్థితౌ |
జ్ఞాత్వా శాస్త్రవిధానోక్తం
కర్మ కర్తుమిహార్హసి ||

17 Śraddhātraya-Vibhāga Yoga

17.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ సప్తదశోఽధ్యాయః
శ్రద్ధాత్రయవిభాగ యోగః

17.1 అర్జున ఉవాచ
యే శాస్త్రవిధిముత్స్రుజ్య
యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః |
తేషాం నిష్ఠా తు కా కృష్ణ
సత్త్వమాహో రజస్తమః ||

17.2 శ్రీ భగవానువాచ
త్రివిధా భవతి శ్రద్ధా
దేహినాం సా స్వభావజా |
సాత్త్వికీ రాజసీ చైవ
తామసీ చేతి తాం శృణు ||

17.3 సత్త్వానురూపా సర్వస్య
శ్రద్ధా భవతి భారత |
శ్రద్ధామయోఽయం పురుషః
యో యచ్ఛ్రద్ధః స ఏవ సః ||

17.4 యజన్తే సాత్త్వికా దేవాన్
యక్షరక్షాంసి రాజసాః |
ప్రేతాన్ భూతగణాంశ్చాన్యే
యజన్తే తామసా జనాః ||

17.5 అశాస్త్రవిహితం ఘోరం
తప్యతే యే తపో జనాః |
దమ్భాహంకారసముత్తాః
కామరాగబలాన్వితాః ||

17.6 కర్మయన్తః శరీరస్థం
భూతగ్రామమచేతసః |
మాం చైవాన్తః శరీరస్థం
తాన్ విధ్యాసురనిశ్చయాన్ ||

17.7 ఆహారస్త్వపి సర్వస్య
త్రివిధో భవతి ప్రియః |
యజ్జస్తపస్తథా దానం
తేషాం భేదమిమమ్ శృణు ||

17.8 ఆయుస్సత్త్వబలారోగ్య
సుఖప్రీతివివర్ధనాః |
రస్యః స్నిగ్ధాః స్థిరా హృద్యాః
ఆహారాః సాత్త్వికప్రియాః ||

17.9 కట్వల్లులవణాత్యుష్ణ
తీక్ష్ణరూక్షవిదాహినః |
ఆహారా రాజసస్యేష్టాః
దుఃఖశోకమయప్రదాః ||

17.10 యాతయామం గతరసం
పూతి పర్మ్యుషితం చ యత్ |
ఉచ్ఛిష్టమపి చామేధ్యం
భోజనం తామసప్రియమ్ ||

17.11 అఫలాకాఙ్క్షేభిర్యజ్ఞః
విధిదృష్టో య ఇజ్యతే |
యష్టవ్యమేవేతి మనః
సమాధాయ స సాత్త్వికః ||

- 17.12 అభిసన్ధాయ తు ఫలం
దమ్భార్థమపి చైవ యత్ |
ఇజ్యతే భరతశ్రేష్ఠ
తం యజ్ఞం విద్ధి రాజసమ్ ||
- 17.13 విధిహీనమస్పృష్టాన్నం
మస్తహీనమదక్షిణమ్ |
శ్రద్ధావిరహితం యజ్ఞం
తామసం పరిచక్షతే ||
- 17.14 దేవద్విజగురుప్రాజ్ఞ
వీక్షజనం శౌచమార్జవమ్ |
బ్రహ్మచర్యమహింసా చ
శారీరం తప ఉచ్యతే ||
- 17.15 అనుద్వేగకరం వాక్యం
సత్యం ప్రయహితం చ యత్ |
స్వాధ్యాయాభ్యసనం చైవ
వాఙ్మయం తప ఉచ్యతే ||
- 17.16 మనః ప్రసాదః సామ్యత్వం
మౌనమాత్మవినిగ్రహః |
భావసంశుద్ధిరిత్యేతత్
తపో మానసముచ్యతే ||
- 17.17 శ్రద్ధయా పరయా తప్తం
తపస్తత్ త్రివిధం నరైః |
అఫలాకాఙ్క్షిభిర్ముక్తైః
సత్త్వికం పరిచక్షతే ||
- 17.18 సత్కారమానపూజార్థం
తపో దమ్భేన చైవ యత్ |
క్రియతే తదిహ ప్రోక్తం
రాజసం చలమధువమ్ ||
- 17.19 మూఢగ్రాహణశీత్మనో యత్
పీడయా క్రియతే తపః |
పరస్యోత్సాదనార్థం వా
తత్తామసముదాహృతమ్ ||
- 17.20 దాతవ్యమితి యద్దానం
దీయతేఽనుపకారిణే |
దేశే కాలే చ పాత్రే చ
తద్దానం సాత్త్వికం స్పృతమ్ ||
- 17.21 యత్తు ప్రత్యుపకారార్థం
ఫలముద్దిశ్య వా పునః |
దీయతే చ పరిక్లిష్టం
తద్దానం రాజసం స్పృతమ్ ||
- 17.22 అదేశకాలే యద్దానమ్
అపాత్రేభ్యశ్చ దీయతే |
అసత్కృతమవజ్ఞాతం
తత్తామసముదాహృతమ్ ||
- 17.23 ఓం తత్సద్దితి నిర్దేశః
బ్రహ్మణస్త్రీవిధః స్పృతః |
బ్రాహ్మణాస్తేన వేదాశ్చ
యజ్ఞాశ్చ విహితాః పురా ||
- 17.24 తస్మాదేమిత్యదాహృత్య
యజ్ఞదానతపఃక్రియాః |
ప్రవర్తన్తే విధానోక్తాః
సతతం బ్రహ్మవాదినామ్ ||
- 17.25 తదిత్యనభిసన్ధాయ
ఫలం యజ్ఞతపఃక్రియాః |
దానక్రియాశ్చ వివిధాః
క్రియన్తే మోక్షకాఙ్క్షిభిః ||
- 17.26 సద్భావే సాధుభావే చ
సదిత్యేతత్ప్రయుజ్యతే |
ప్రశస్తే కర్మణి తథా
సచ్ఛబ్దః పార్థ యుజ్యతే ||

17.27 యజ్ఞే తపసి దానే చ
స్థితిః సదితి చోచ్యతే |
కర్మ చైవ తదర్థీయం
సదిత్యేవాభిధీయతే ||

17.28 అశ్రద్ధయా హుతం దత్తం
తపస్తప్తం కృతం చ యత్ |
అసదిత్యుచ్యతే పార్థ
న చ తత్ప్రోత్య నో ఇహ ||

18 Mokṣa-Sannyāsa Yoga

18.0 ఓం శ్రీ పరమాత్మనే నమః
అథ అష్టాదశోఽధ్యాయః
మోక్షసన్న్యాస యోగః

18.1 అర్జున ఉవాచ
సన్న్యాసస్య మహాబాహో
తత్త్వమిచ్ఛామి వేదితుమ్ |
త్యాగస్య చ హృషీకేశ
పృథక్కేశినిషాదన ||

18.2 శ్రీ భగవనువాచ
కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం
సన్న్యాసం కవయో విదుః |
సర్వకర్మఫలత్యాగం
ప్రాహుస్త్యాగం విచక్షణాః ||

18.3 త్యాజ్యం దోషవదిత్యేకే
కర్మ ప్రాహుర్మనీషిణః |
యజ్ఞదానతపః కర్మ
న త్యాజ్యమితి చాపరే ||

18.4 నిశ్చయం శృణు మే తత్ర
త్యాగే భరతసత్తమ |
త్యాగో హి పురుషవ్యాఘ్ర
త్రివిధః సమ్ప్రకీర్తితః ||

18.5 యజ్ఞదానతపఃకర్మ
న త్యాజ్యం కార్యమేవ తత్ |
యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ
పావనాని మనీషిణామ్ ||

18.6 ఏతాన్యపి తు కర్మాణి
సజ్గం త్యక్త్వా ఫలాని చ |
కర్తవ్యానీతి మే పార్థ
నిశ్చితం మతముత్తమమ్ ||

18.7 నియతస్య తు సన్న్యాసః
కర్మణో నోపపద్యతే |
మోహోత్తస్య పరిత్యాగః
తామసః పరికీర్తితః ||

18.8 దుఃఖమిత్యేవ యత్కర్మ
కాయక్లేశభయాత్త్యజేత్ |
స కృత్వా రాజసం త్యాగం
నైవ త్యాగఫలం లభేత్ ||

18.9 కార్యమిత్యేవ యత్కర్మ
నియతం క్రియతేఽర్జున |
సజ్గం త్యక్త్వా ఫలం చైవ
స త్యాగః సాత్త్వికో మతః ||

18.10 న ద్వేష్ట్యకుశలం కర్మ
కుశలే నానుషజ్జతే |
త్యాగీ సత్త్వసమావిష్టః
మేధావీ చిన్నసంశయః ||

18.11 న హి దేహభృతా శక్యం
త్వక్తుం కర్మాణ్యశేషతః |
యుస్తు కర్మఫలత్యాగీ
స త్యాగీత్యభిధీయతే ||

18.12 అనిష్టమిష్టం మిశ్రం చ
త్రివిధం కర్మణః ఫలమ్ |
భవత్యత్యాగినాం ప్రేత్య
న తు సన్న్యాసినాం క్వచిత్ ||

18.13 పజ్ఞాతాని మహాబాహో
కారణాని నిబోధ మే |
సాఙ్గ్యే కృతాన్తే ప్రోక్తాని
సిద్ధయే సర్వకర్మణామ్ ||

18.14 అధిష్ఠానం తథా కర్తా
కరణం చ పృథగ్విధమ్ |
వివిధాశ్చ పృథక్ప్రేక్షాః
ద్వైవం చైవాత్ర పశ్యమమ్ ||

18.15 శరీరవాఙ్మనోభిర్యత్
కర్మ ప్రారభతే నరః |
న్యాయ్యం వా విపరీతం వా
పజ్ఞాతే తస్య హేతవః ||

18.16 తత్రైవం సతి కర్తారమ్
ఆత్మానం కేవలం తు యః |
పశ్యత్యకృతబుద్ధిత్వాత్
న స పశ్యతి దుర్మతిః ||

18.17 యస్య నాహఙ్కూతో భావః
బుద్ధిర్యస్య న లిప్యతే |
హత్వాఽపి స ఇమాల్లోకాన్
న హన్తి న నిబధ్యతే ||

18.18 జ్ఞానం జ్ఞేయం పరిజ్ఞాతా
త్రివిధా కర్మచేదనా |
కరణం కర్మ కర్తేతి
త్రివిధః కర్మసంక్లహః ||

18.19 జ్ఞానం కర్మ చ కర్తా చ
త్రిధైవ గుణభేదతః |
ప్రోచ్యతే గుణసంక్లానే
యథావచ్ఛుణు తాన్యపి ||

18.20 సర్వభూతేషు యేనైకం
భావమవ్యయమీక్షతే |
అవిభక్తం విభక్తేషు
తజ్ఞానం విద్ధి సాత్త్వికమ్ ||

18.21 పృథక్త్వేన తు యజ్ఞానం
నానాభావాన్ పృథగ్విధాన్ |
వేత్తి సర్వేషు భూతేషు
తజ్ఞానం విద్ధి రాజసమ్ ||

18.22 యత్తు కృత్స్నవదేకస్మిన్
కార్యే సక్తమహాతుకమ్ |
అతత్త్వార్థవదల్పం చ
తత్తామసముదాహృతమ్ ||

18.23 నియతం సఙ్గరహితమ్
అరాగద్వేషతః కృతమ్ |
అఫలప్రేప్సూనా కర్మ
యత్తత్సాత్త్వికముచ్యతే ||

18.24 యత్తు కామేప్సూనా కర్మ
సాహఙ్కారేణ వా పునః |
క్రియతే బహులాయాసం
తద్రాజసముదాహృతమ్ ||

18.25 అనుబంధం క్షయం హింసామ్
అనపేక్ష్య చ పౌరుషమ్ |
మోహదారభ్యతే కర్మ
యత్తత్తామసముచ్యతే ||

18.26 ముక్తసంక్లోఽనహంవాదీ
ధృత్యుత్సాహసమన్వితః |
సిద్ధ్యసిద్ధ్యోర్నిర్వికారః
కర్తా సాత్త్విక ఉచ్యతే ||

18.27 రాగీ కర్మఫలప్రేప్సుః
లుబ్ధో హింసాత్మకోఽశుచిః |
హర్షశోకాన్వితః కర్తా
రాజసః పరికీర్తితః ||

18.28 అయుక్తః ప్రాకృతః స్తబ్ధః
శరో నైష్కృతికోఽలసః |
విషాదీ దీర్ఘసూత్రీ చ
కర్తా తామస ఉచ్యతే ||

18.29 బుద్ధేర్భేదం ధృతేశ్చైవ
గుణతస్త్రివిధం శృణు |
ప్రోచ్యమానమశేషేణ
పుథక్త్వేన ధనజ్ఞాయ ||

18.30 ప్రవృత్తిం చ నివృత్తిం చ
కార్యకార్యే భయాభయే |
బంధం మోక్షం చ యా వేత్తి
బుద్ధిః సా పార్థ సాత్త్వికీ ||

18.31 యయా ధర్మమధర్మం చ
కార్యం చాకార్యమేవ చ |
అయథావత్ప్రజానాతి
బుద్ధిః సా పార్థ రాజసీ ||

18.32 అధర్మం ధర్మమితి యా
మన్యతే తమసాఽఽవృతా |
సర్వార్థాన్విపరీతాంశ్చ
బుద్ధిః సా పార్థ తామసీ ||

18.33 ధృత్యా యయా ధారయతే
మనః ప్రాణేన్ద్రియక్రియాః |
యోగేనావ్యభిచారిణ్యా
ధృతిః సా పార్థ సాత్త్వికీ ||

18.34 యయా తు ధర్మకామార్థాన్
ధృత్యా ధారయతేఽర్జున |
ప్రసజ్గేన ఫలాకాఙ్క్షీ
ధృతిః సా పార్థ రాజసీ ||

18.35 యయా స్వప్నం భయం శోకం
విషాదం మదమేవ చ |
న విముఞ్చతి దుర్మేధాః
ధృతిః సా తామసీ మతా ||

18.36 సుఖం త్విదానీం త్రివిధం
శృణు మే భరతర్షభ |
అభ్యాసాద్రమతే యత్ర
దుఃఖాంతం చ నిగచ్ఛతి ||

18.37 యత్రదగ్రే విషమివ
పరిణామేఽమృతోపమమ్ |
తత్సుఖం సాత్త్వికం ప్రోక్తమ్
ఆత్మబుద్ధిప్రసాదజమ్ ||

18.38 విషయేన్ద్రియసంయోగాత్
యత్రదగ్రేఽమృతోపమమ్ |
పరిణామే విషమివ
తత్సుఖం రాజసం స్పృతమ్ ||

18.39 యదగ్రే చానుబంధే చ
సుఖం మోహనమాత్మనః |
నిద్రాలస్యప్రమాదేత్థం
తత్తామసముదాహృతమ్ ||

18.40 న తదస్తి పృథివ్యాం వా
దివి దేవేషు వా పునః |
సత్త్వం ప్రకృతిజైర్ముక్తం
యదేభిః స్యాత్త్రిభిర్గుణైః ||

18.41 బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం
శూద్రాణాం చ పరస్తప |
కర్మాణి ప్రవిభక్తాని
స్వభావప్రభవైర్గుణైః ||

18.42 శమో దమస్తపః శౌచం
షాన్తిరార్జవమేవ చ |
జ్ఞానం విజ్ఞానమాస్తిక్యం
బ్రహ్మకర్మ స్వభావజమ్ ||

18.43 శౌర్యం తేజో ధృతిర్దాక్ష్యం
యుద్ధే చాప్యపలాయనమ్ |
దానమీశ్వరభావశ్చ
క్షాత్రం కర్మ స్వభావజమ్ ||

18.44 కృషిగౌరక్ష్యవాణిజ్యం
వైశ్యకర్మ స్వభావజమ్ |
పరిచర్యాత్మకం కర్మ
శూద్రస్యాపి స్వభావజమ్ ||

18.45 స్వే స్వే కర్మణ్యభిరతః
సంసిద్ధిం లభతే నరః |
స్వకర్మనిరతః సిద్ధిం
యథా విన్దతి తచ్ఛృణు ||

18.46 యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం
యేన సర్వమిదం తతమ్ |
స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య
సిద్ధిం విన్దతి మానవః ||

18.47 శ్రేయాన్స్వధర్మో విగుణః
పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ |
స్వభావనియతం కర్మ
కుర్వన్నాప్నోతి కిల్బిషమ్ ||

18.48 సహజం కర్మ కౌన్తేయ
సదోషమపి న త్యజేత్ |
సర్వారమ్భాహి దోషేణ
ధూమేనాగ్నిరివావృతాః ||

18.49 అసక్తబుద్ధిః సర్వత్ర
జితాత్మా విగతస్పృహః |
నైష్కర్మ్యసిద్ధిం పరమాం
సన్న్యాసేనాధిగచ్ఛతి ||

18.50 సిద్ధిం ప్రాప్తో యథా బ్రహ్మ
తథాఽఽప్నోతి నిబోధ మే |
సమాసేనైవ కౌన్తేయ
నిష్ఠా జ్ఞానస్య యా పరా ||

18.51 బుద్ధ్యా విశుద్ధయా యుక్తః
ధృత్యాఽఽత్మానం నియమ్య చ |
శబ్దాదీన్విషయాంస్త్యక్త్వా
రాగద్వేషా వ్యుదస్య చ ||

18.52 వివిక్తసేవీ లఘ్వాశీ
యతవాక్కాయమానసః |
ధ్యానయోగపరో నిత్యం
వైరాగ్యం సముపాశ్రితః ||

18.53 అహంకారం బలం దర్పం
కామం క్రోధం పరిగ్రహమ్ |
విముచ్య నిర్మమః శాన్తః
బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ||

18.54 బ్రహ్మభూతః ప్రసన్నాత్మా
న శోచతి న కాంక్షతి |
సమః సర్వేషు భూతేషు
మద్భక్తిం లభతే పరామ్ ||

18.55 భక్త్యా మామభిజానాతి
యావాన్యశ్చాస్మి తత్త్వతః |
తతో మాం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా
విశతే తదనంతరమ్ ||

18.56 సర్వకర్మాణ్యపి సదా
కుర్వాణో మద్వ్యపాశ్రయః |
మత్ప్రసాదాదవాప్నోతి
శాశ్వతం పదమవ్యయమ్ ||

18.57 చేతసా సర్వకర్మాణి
మయి సన్న్వ్యస్య మత్పరః |
బుద్ధియోగముపాశ్రిత్య
మచ్ఛిత్తః సతతం భవ ||

18.58 మచ్ఛిత్తః సర్వదుర్గాణి
మత్ప్రసాదాత్తరిష్యసి |
అథ చేత్త్వమహాజ్కారాత్
న శ్రోష్యసి వినశ్యసి ||

18.59 యదహజ్కారమాశ్రిత్య
న యోత్యో ఇతి మన్యసే |
మిథ్యైష వ్యవసాయస్తే
ప్రకృతిస్త్వాం నియోక్త్యతి ||

18.60 స్వభావజేన కౌన్తేయ
నిబద్ధః స్వేన కర్మణా |
కర్తుం నేచ్ఛసి యన్మోహాత్
కరిష్యస్యవశోఽపి తత్ ||

18.61 ఈశ్వరః సర్వభూతానాం
హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి |
భ్రామయన్సర్వభూతాని
యన్త్రారూఢాని మాయయా ||

18.62 తమేవ శరణం గచ్ఛ
సర్వభావేన భారత |
తత్ప్రసాదాత్పరాం శాంతిం
స్థానం ప్రాప్యసి శాశ్వతమ్ ||

18.63 ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం
గుహ్యోద్గుహ్యతరం మయా |
విమ్మశ్యైతదశేషేణ
యథేచ్ఛసి తథా కురు ||

18.64 సర్వగుహ్యతమం భూయః
శృణు మే పరమం వచః |
ఇష్టోఽసి మే దృఢమితి
తతో వక్ష్యామి తే హితమ్ ||

18.65 మన్మనా భవ మద్భక్తః
మద్యాజీ మాం నమస్కరు |
మామేవైష్యసి సత్యం తే
ప్రతిజానే ప్రియోఽసి మే ||

18.66 సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య
మామేకం శరణం వ్రజ |
అహం త్వా సర్వపాపేభ్యః
మోక్షయిష్యామి మా శుచః ||

18.67 ఇదం తే నాతపస్కాయ
నాభక్తాయ కదాచన |
న చాశుశ్రూషవే వాచ్యం
న చ మాం యోఽభ్యసూయతి ||

18.68 య ఇమం పరమం గుహ్యం
మద్భక్తేష్యభిధాస్యతి |
భక్తిం మయి పరాం కృత్వా
మామేవైష్యత్యసంశయః ||

18.69 న చ తస్మాన్మనుష్యేషు
కశ్చిన్నే ప్రియకృత్తమః |
భవితా న చ మే తస్మాత్
అన్యః ప్రియతరో భువి ||

18.70 అధ్యేష్యతే చ య ఇమం
ధర్మ్యం సంవాదమావయోః |
జ్ఞానయజ్ఞేన తేనాహమ్
ఇష్టః స్యామితి మే మతిః ||

18.71 శ్రద్ధావాననసూయశ్చ
శృణుయాదపి యో నరః |
సోఽపి ముక్తః శుభాల్లోకాన్
ప్రాప్నుయాత్పుణ్యకర్మణామ్ ||

18.72 కచ్చిదేతచ్ఛృతం పార్థ
త్వయైకాగ్రేణ చేతసా |
కచ్చిదజ్ఞానసమ్మోహః
ప్రనష్టస్తే ధనజ్ఞాయ ||

18.73 అర్జున ఉవాచ
నష్టో మోహః స్మృతిర్లబ్ధా
త్వత్ప్రసాదాన్మయాఽచ్యుత |
స్థితోఽస్మి గతసందేహః
కరిష్యే వచనం తవ ||

18.74 సజ్జాయ ఉవాచ
ఇత్యహం వాసుదేవస్య
పార్థస్య చ మహాత్మనః |
సంవాదమిమమశ్రౌషమ్
అద్భుతం రోమహర్షణమ్ ||

18.75 వ్యాసప్రసాదాచ్ఛృతవాన్
ఇమం గుహ్యతమం పరమ్ |
యోగం యోగేశ్వరాత్కృష్ణాత్
సాక్షాత్కథయతః స్వయమ్ ||

18.76 రాజన్ సంస్మృత్య సంస్మృత్య
సంవాదమిమమద్భుతమ్ |
కేశవార్జునయోః పుణ్యం
హృష్యామి చ ముహుర్ముహుః ||

18.77 తచ్చ సంస్మృత్య సంస్మృత్య
రూపమత్యద్భుతం హరేః |
విస్మయో మే మహాన్రాజన్
హృష్యామి చ పునః పునః ||

18.78 యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణః
యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః |
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిః
ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ ||

Closing Ślokas

శ్రీమద్భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదే
(భక్తియోగోనామ ద్వాదశోధ్యాయః)

సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య
మామేకం శరణం వ్రజ |
అహమ్ త్వా సర్వపాపేభ్యః
మోక్షయిష్యామి మా శుచః ||

యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం
యేన సర్వమిదం తతమ్ |
స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య
సిద్ధిం విందతి మానవః ||

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణః
యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః |
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిః
ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ ||

శ్రీ కృష్ణశ్చరణం మమ
శ్రీ కృష్ణశ్చరణం మమ
శ్రీ కృష్ణశ్చరణం మమ